

Xəbər
Bakıda evə basqın edən şəxslər kişini öldürüb, arvadını yaraladılar
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 9 iyul 2019-cu il Çərşənbə axşamı № 143 (7313) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus elan olunması ehtimalı süngü ilə qarşılandı

Novella Cəfəroğlu: "Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar?"

yazısı səh.4-də

Azərbaycan diplomatiyasının tarixi: Ermənistanda ilk konsulumuz

yazısı səh.9-da

Qarabağ cəbhəsində "tufanqabağı sakitlik"

yazısı səh.11-də

Bakı-Ağstafa sərnişin qatarının fəaliyyəti müvəqqəti dayandırılır

yazısı səh.7-də

Gürcüstanda həm Rusiya əleyhinə, həm də lehinə mitinqlər davam edir

yazısı səh.5-də

Şəki dünyanın 1113 təbii və mədəni irs nümunəsi arasında

yazısı səh.10-da

Deputatlardan kimin övladı rəsmi qurumlarda işləyir - siyahı

yazısı səh.7-də

Ərəblər Bakının kirayə ev bazarını canlandırıdılar

yazısı səh.10-da

Fransada yaşayan "əsrin bank oğrusu" Qazaxıstanı qarışdırır

yazısı səh.12-də

Söyüş söymək - mənəviyyətə ziyan, sağlamlığa faydalı...

yazısı səh.14-də

S-400-lərin ilk partiyası Türkiyəyə göndərilmək üçün hazırdır

yazısı səh.12-də

ERMƏNİSTAN YENİ XAOS ASTANASINDA - ABS PAŞINYANA ƏVƏZ AXTARIR

Son rəy sorğularına görə, işğalçı ölkənin prezidentinin nüfuzu baş naziri üstələyib; inqilab lideri Ermənistanın 2-ci şəxsinə çevrilir - səbəblər; Paşinyan tərəfdarlarının çoxluqda olduğu parlament yeni prezident də seçə bilər, ancaq bu, xilas yoludurmu?..

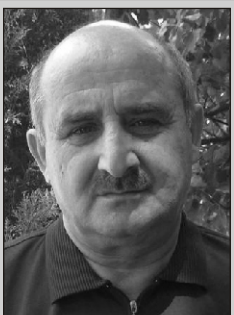

yazısı səh.8-də

Müxalifət partiyalarından AŞ PA məruzəçisinə sərt sözlər

Sərdar Cəlaloğlu: "Avropa Şurası heç bir mənası qalmayan quruma çevrilib, onun təmsilçisi ilə hansısa görüşün mənası yoxdur"

yazısı səh.5-də

Çingiz Qənizadə: "Bu günədək bir hakim qanunsuz qərar çıxartdığına görə məsuliyyətə cəlb olunmayıb"

yazısı səh.6-da

Kəramət Böyükçöl: "İkinci Mahmud ağır vəziyyətdə yaşamırdı, evsizlik problemi yoxuydu, işləyirdi, sadəcə, taledir"

yazısı səh.4-də

Azay Quliyev 2022-ci ilə qədər ATƏT PA-nın vitse-prezidenti seçildi

yazısı səh.2-də

Prezident İlham Əliyev İtaliyalı nazirin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etdi

Prezident İlham Əliyev iyulun 8-də İtaliyanın turizm, meşəçilik, qida və kənd təsərrüfatı naziri Gian Marko Centinaionun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AzərTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan-İtaliya ikitərəfli münasibətlərinin yüksək səviyyədə olduğunu, siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə əlaqələrimizin genişlənməsindən məmnunluğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın Bakıya keçən ilki səfərini ölkələrimiz arasında münasibətlərin uğurlu inkişafının göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Dövlətimizin başçısı əlaqələrimizin müxtəlif istiqamətləri üzrə konkret işlərin həyata keçirildiyini və əməkdaşlıq üçün yeni imkanların açıldığını dedi. Prezident İlham Əliyev İtaliya şirkətlərinin Azərbaycanda uzun illər uğurla fəaliyyət göstərdiklərini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı müxtəlif səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından önəmini qeyd etdi.

Qəbula görə minnətdarlığını bildiren nazir Gian Marko Centinaio İtaliya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrdə yüksək səviyyədə olduğunu vurğuladı. O, keçən il İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın ölkəmizə səfərini əlaqələrimizin genişləndirilməsi işinə töhfə verdiyini vurğuladı. Nazir UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında iştirak etdiyini bildirərək həmin sessiyada "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil olması münasibətilə təbriklərini çatdırdı və bu sessiyanın İtaliya üçün də əlamətdar olduğunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakıda keçirilən 43-cü sessiyasının mühüm tədbir olduğunu dedi, bu sessiyada "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsini çox əlamətdar və tarixi hadisə kimi dəyərləndirdi və Azərbaycanın qədim tarixə və mədəniyyətə malik olduğunu vurğuladı.

Söhbət zamanı Azərbaycanla İtaliya arasında mədəniyyət və turizm sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair fikir mübadiləsi aparıldı, ölkələrimizin mədəni əlaqələrinin inkişafında dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin heykəlinin Roma şəhərində ucaldılmasının və Azərbaycanın Roma şəhərində aparılan arxeoloji işlərə verdiyi dəstəyin əhəmiyyəti qeyd olundu.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Azay Quliyev 2022-ci ilə qədər ATƏT PA-nın vitse-prezidenti seçildi

"Beynəlxalq aləmdə qazanılan hər bir uğurun arxasında ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin mükəmməl və qətiyyətli siyasəti dayanır"

Lüksemburqda keçirilən ATƏT PA-nın yekun plenaryan iclasında Assambleyanın rəhbər heyətinin seçilməsi ilə bağlı səsvermə keçirilib.

Məlumatla görə, ATƏT PA-nın vitse-prezidenti Azay Quliyev yenidən və yekdilliklə bu vəzifəyə seçilib.

Quliyevin səlahiyyət müddəti 2022-ci ilədək davam edəcək. (Trend)

Azay Quliyev ikinci müddətə ATƏT PA-nın vitse-prezidenti seçilməsini, mühüm beynəlxalq platformada ölkəmizin əldə etdiyi uğuru prezident İlham Əliyevin mükəmməl və qətiyyətli siyasətinin nəticəsi adlandırır. O, twitter hesabında yazıb: "İkinci müddətə ATƏT PA-nın vitse-prezidenti vəzifəsinə yekdilliklə seçilməyim ölkəmizə olan yüksək etimadın və inamın göstəricisidir. Beynəlxalq

aləmdə qazanılan hər bir uğurun arxasında ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin mükəmməl və qətiyyətli siyasəti dayanır".

FHN çimərliklərdə təhlükəsizlik qaydaları ilə bağlı əhaliyə müraciət etdi

Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) çimərliklərdə təhlükəsizlik qaydaları ilə əlaqədar əhaliyə müraciət edib.

APA-nın FHN-in sayına istinadən verdiyi xəbərə görə, müraciətdə bildirilib ki, nəzərdə tutulmamış ərazilərdə çimmək, çimmə zonasının işarələnməmiş sərhədlərindən kənara üzmək, küləkli havada dənizə girmək, çimərlikdə gecələmək, sərxoş halda çimərlikdə olmaq, suda kobud hərəkətlər etmək, çimərlikdə balıq tutmaq, xilasətmə texnikasından başqa digər qayıq və kiçik gəmilərlə çimərliyə daxil olmaq qadağandır.

Müraciətdə qeyd olunub ki, çimərlikdə uşaqlar nəzarətsiz qalmamalı, xəbərdar edici nişan və lövhələrin göstərişlərinə, xilasedicilərin çağırış və tələblərinə sözsüz əməl edilməlidir, eyni zamanda qızmar günəş altında fasiləsiz dayanmaq, hava qaraldıqdan sonra suya daxil olmaq təhlükəlidir.

"Çimərliklərdə istirahət saat 09:00-dan 20:00-dək daha təhlükəsizdir. Təhlükə zamanı 112-yə zəng edin", - müraciətdə bildirilib.

ETSN Xəzəri çirkləndirən 13 istirahət mərkəzini cərimələyib

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən çimərlik ərazilərində keçirilən monitorinqlərin nəticələrinə uyğun olaraq Xəzər dənizinin Bakı, Abşeron və şimal sahil zolağında fəaliyyət göstərən ictimai-iaşə obyektlərində reydlər keçirilib.

Nazirliyin mətbuat katibi İradə İbrahimova jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, Novxanı, Türkan və Hövsən çimərlikləri ərazisində keçirilən reydlər zamanı "Neptun", "Balıqçı", "Alma", "Antalya", "Mirvari", "Qala", "Riad Park" və "Caspian Beach" istirahət mərkəzlərində formalaşan tullantı sularının təmizlənmədən dənizə axıdılması faktlarına görə sözügedən obyektlərə cavabdeh şəxslər Rəhim Xəlilov, Pərvanə Eyyubova, Anar Quliyev, Rüşad Əsgərov, Azər Rzaquliyev, Şahin Babayev, Anar Allahyarov və İsmayıl Hüseynov barəsində akt, protokol tərtib olunub və hər biri vəzifəli şəxs qismində 4000 manat məbləğində cərimə edilib.

"Xəzər dənizinin şimal sahil zolağında keçirilən reydlər zamanı isə "Elay", "Malibu", "Jale", "Yalama-Xəzər Tuisit Bazası" və "Lokomotiv" istirahət mərkəzlərində formalaşan tullantı sularının təmizlənmədən dənizə axıdılması faktlarına görə akt və protokollar tərtib olunub. Obyekt sahibləri Maya Veliyeva, Rüşad Nəzizadə, Amil Məmmədov, Mahir Şirəliyev vəzifəli şəxs qismində 4000 manat məbləğində cərimə edilib, "Lokomotiv" istirahət mərkəzinin isə hüquqi şəxs qismində cərimə olunması üçün tərtib olunmuş sənədlər rayon məhkəməsinə göndərilib.

Obyekt sahiblərinə sutəmizləyici qurğuların quraşdırılması üçün icrası məcburi olan "məcburi göstəriş"lər verilib".

Nazirliyin rəsmisi onu da bildirib ki, reydlər Xəzər dənizinin cənub sahil zolağında da keçirilir və nəticələri ilə bağlı yaxın günlərdə məlumat verilecək.

Mətbuat katibi İbrahimova bir daha dəniz kənarında fəaliyyət göstərən obyekt sahiblərinə, fərdi evlərdən dənizə çirkab su axıdan vətəndaşlarımızı müraciət edib: "Neçə illərdir təbiətimizə, dövlətimizin və xalqımızın sərvətinə laqeyd münasibət göstərərək çirkab suları dənizə axıdırırsınız və ona böyük ziyan vurursunuz. Heç olmasa öz övladlarınızın, doğmalarınızın səhhətini, sağlamlığını düşünün və buna son qoyun. Müasir texnologiyaların sürətlə inkişaf etdiyi zamanda yaşayırırsınız, lakin yeni texnologiyalardan istifadə etmək əvəzinə, primitiv, köhnə üsullardan uzaqlaşma bilmirsiniz. Xüsusilə vurğulamaq istərdik ki, dənizimizə bu cür etinasız münasibət davam edərsə, hamımızın sağlamlığımız təhlükə altında qala bilər. Yəni də hər kəsi təbiətimiz qarşısında öz məsuliyyətini dərk etməyə çağırırıq. İşimiz təbiətə, dənizə zərər vurmaq yox, onu qorumaq olmalıdır!"

Bu gün Milli Məclis toplanır - gündəlikdə 38 məsələ var

Iyunun 9-da Milli Məclisin növbədənənar sessiyasının növbəti iclası keçiriləcək. İclasın gündəliyinə 38 məsələ daxil edilib. Bununla bağlı Milli Məclisin mətbuat katibi Akif Təvəkküloğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi.

Xidmət rəhbərinin sözlərinə görə, iclasın gedişində "Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili haqqında", "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyaya qanunlarına dəyişiklik edilməsi, "Konstitusiyaya qanunları" layihəsi haqqında məsələlərə baxılacaq. Eyni zamanda, İnziabati Xətalar Məcəlləsi, Mülki Məcəllə, Cinayət Prosesual Məcəlləsi, Cinayət Məcəlləsi haqqında qanunlara dəyişiklik edilməsi üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılacaq.

A.Təvəkküloğlu əlavə etdi ki, "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı haqqında", "Bələdiyyələrin statusu haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Dövlət satınalmaları haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında" qanunlara dəyişiklik edilməsi məsələləri iclasda üçüncü oxunuşda müzakirə olunacaq. Eyni zamanda "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi, "Vergi Məcəlləsi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi məsələsinin də üçüncü oxunuşda müzakirə edilməsi nəzərdə tutulur.

Xidmət rəhbəri qeyd etdi ki, bunlar yalnız 9 iyul iclasına daxil olan məsələlərdir. Parlamentin növbədənənar sessiyasının sonuncu iclası iyulun 12-də keçiriləcək və deputatlar tətilə yollanaçaqlar.

Xatırladaq ki, ötən həftə mediada növbədənənar iclasın çağırılacağı və parlamentin buraxılacağı barədə xəbər yayılmışdı. Lakin Milli Məclisin mətbuat xidməti bu xəbəri təkzib edərək heç bir əsasının olmadığını bildirmişdi.

□ ELSAD,
"Yeni Müsavat"

Çinlə Azərbaycan arasında dəmiryol əlaqələri intensivləşir

Dünya iqtisadiyyatının lider dövləti ilə güclənən əlaqələr nə vəd edir?

Çindən yola düşən daha bir blok qatar Azərbaycana çatıb. Abşeron Logistika Mərkəzində qatarın qarşılanma mərasimi keçirilib. Mərasimdə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov, Sian şəhəri Xalq hökumətinin vitse-meri Qao Qao, Şansi vilayətinin Kommersiya Departamentinin direktor müavini Tan Yuntanq iştirak ediblər. Layihə bu ilin aprelində Pekində 2-ci "Bir kəmə, bir yol" Forumunda "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri C.Qurbanovun iştirakı ilə qurumun törəmə şirkəti olan "ADY Konteyner" MMC və Çinin "Xi'an Continental Bridge International Logistics Co. Ltd" şirkəti arasında Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu ilə hərəkət edən konteyner qatarlarının təşkili üzrə əməkdaşlıq çərçivəsində baş tutub. Hər iki şirkət cari ildə 30 konteyner qatarı buraxmağı planlaşdırır.

Mərasimdə çıxış edən nazir Ş.Mustafayev Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişafından danışıb, Prezident İlham Əliyevin 2015-ci ildə Çin Xalq Respublikasına tarixi səfərini qeyd edib. Nazir Azərbaycanın Çinin təşəbbüsü olan "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə ilk qoşulan ölkələrdən olduğunu vurğulayıb.

Bu ilin 6 ayında Azərbaycanla Çin arasında ticarət dövriyyəsinin ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,6 dəfə artdığını qeyd edib. Çinlə həm siyasi, həm iqtisadi, həm də nəqliyyat-tranzit sahəsində əməkdaşlığın genişləndiyini vurğulayıb.

İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev çıxışı zamanı onu da bildirdi ki, Azərbaycan Çinin Cənubi Qafqazda əsas ticarət tərəfdaşlarından. Onun sözlərinə görə, Çinin bu region ilə olan ticarətinin 43%-i Azərbaycanın payına düşür.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri C.Qurbanov çıxışında blok qatarları ilə yüklərin çatdırılma müddətinin qısalması istiqamətində görülən işlərdən, dəmir yolunda aparılan islahatlardan danışıb. Əlverişli coğrafi mövqeyə malik, "Böyük İpək Yolu"nun üzərində yerləşən Azərbaycanın Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun əsas iştirakçısı olduğunu qeyd edib. Ölkəmizin üzərindən keçən yüklərin həcmünün daha

da artması istiqamətində atılan addımlardan söz açıb.

Sian şəhəri Xalq hökumətinin vitse-meri Q.Qao Sian-Baki blok qatarının Azərbaycan və Çin şirkətlərinin işinə böyük töhfə verəcəyini deyib: "Ötən il Siandan Avropaya 1300-dən çox qatar yola salınıb, bu isə milyardlarla dollar gəlir deməkdir. Bu gün Siandan Bakıya gələn qatar reysi ümumilikdə Çindən Avropaya gedən 13-cü marşrut yoludur. Ümid edirik ki, çinli və azərbaycanlı biznesmenlər yaradılmış bu şəraitdən yararlanılabilecəklər. İnanırıq ki, Çinin "Bir kəmə, bir yol" layihəsi çərçivəsində Azərbaycanla əməkdaşlığımız daha da genişlənəcək. Sian-Baki qatar yolu bu istiqamətdə atılan vacib addımlardan hesab edilə bilər". Sian-Baki ilk blok qatar 21 ədəd 45 futluq və 15 ədəd 40 futluq konteynerdən ibarətdir.

Xatırladaq ki, "Bir kəmə, bir yol" strategiyasını Çin rəhbərliyi 2013-cü ildən irəli sürərək icra etməyə başlayıb. Strategiya tarixi İpək yolunun yeni variantda bərpası ilə Çinin Avropa və digər dünya ölkələri ilə iqtisadi əməkdaşlığının

genişləndirilməsini nəzərdə tutur. Çin hökuməti müxtəlif ölkələrin strategiyasının icrasına cəlb olunması istiqamətində aktiv siyasət yürütməkdədir. Aynı-ayrı ölkələrə maliyyə-iqtisadi dəstəyini göstərilməsi bu siyasətin əsas tərkib hissəsidir. 2013-2018-ci illərdə "Bir kəmə, bir yol" strategiyasının əhatə etdiyi ölkələrdə Çin arasında ticarət dövriyyəsinin ümumi məbləği 6 trilyon ABŞ dollarını ötürüb. Çinin Kommersiya Nazirliyinin məlumatına görə, "Bir kəmə, bir yol" ölkələri ilə ticarət dövriyyəsində artım illik orta hesabla 4 faiz təşkil edib. Strategiyanın elan edildiyi 2013-cü ildən ötən ilin sonunadək Çin şirkətləri "Bir kəmə, bir yol" ölkələrinə 90 milyard dollar birbaşa sərmayə yatırıb.

Regional tranzit qovşağına çevrilməkdə olan Azərbaycan "Bir kəmə, bir yol" strategiyası çərçivəsində Çin tərəfindən təbii qüvvə ilə imtiyazlara sahiblənməyə çalışır. Çindən Avropaya yükdaşımalarda reallaşmasında rolunu artırmağa çalışan Azərbaycan öz ərazisində bu sahədə zəruri olan infrastrukturun formalaşdırılmasını başa çatdırmaq üzrədir.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov vurğuladı ki, bu, gözlənilən bir məsələ idi: "Xüsusən də Azərbaycanın son 20 ildə regionun tranzit ölkəsinə çevrilməsi istiqamətində bir mövqə ortaya qoyulub. Ölkə müstəqillik əldə edildikdən sonra aparılan nəqliyyat siyasəti və geostrateji siyasət əsasən bunun üzərində qurulub. Hazırda bu dəmir yolu xətti ilə daşımalarda sürətliliyi müəyyən qədər bu xəttin rəqabət qabiliyyəti olmasına təsir göstərən amildir. Çünki alternativlər çoxdur. Azərbaycan məhsullarının Qazaxıstan və Rusiya üzərindən məhsulların daşınması, Türkiyə üzərindən məhsulların Avropaya dəmir yolu ilə daşınması və sair nəzərdə tutulur. Əgər hər hansı problem ortaya çıxmazsa, bu dəmir yolu ilə daşınmalar daha qısamüddətdə baş tutacaq və daşınma müddətinin 1,8 dəfə azalmasına kömək göstərəcək. Təbii ki, alternativlər də var, digər məqamlarla bağlı da rəqabət aparılmasına ehtiyac var".

İqtisadçının sözlərinə görə, bu

məsələdə xüsusilə tariflərlə bağlı məqam önəmlidir: "Son 2 ildə yük daşımalarda tariflərin azaldılması ilə bağlı müəyyən mövqə ortaya qoyulub. Burada əsas prinsiplərdən biri də təhlükəsizlikdir. İran indiki halda bu kəmə üzərində müəyyən qədər risklər formalaşdırır. Ancaq bunlar uzunmüddətli dövr üçün olan risklərdir. Qısamüddətli dövrdə isə Azərbaycandan tranzit daşımalarda artması ölkənin bu istiqamətdən əldə etdiyi gəlirlərin artmasına müsbət təsir göstərəcək. Həmçinin ölkədə istehsal olunan məhsulların Avropa çatdırılması baxımından da əlverişli şərtlər var. Dəmiryol xəttinin Çinə qədər uzanması Azərbaycanda istehsal olunan məhsulların bu ölkəyə ixracına da şərait yaradır. Bu il Azərbaycanın Çinə Ticarət evi açması gözlənilir. Ola bilər ki, bu ticarət evi Çinə-Azərbaycan arasında ticarət dövriyyəsinin, xüsusən də Azərbaycanın Çinə ixracının artmasına pozitiv təsir göstərsin. Bu da sahibkarlar üçün əlverişlidir və Çin kimi böyük rəqabətə malik ölkələrdə məhsullarımızın daha üstün mövqeyə daxil olmasına şərait yarada

bilə".

Onu da qeyd edək ki, Dövlət Gömrük Komitəsinin statistik məlumatlarına əsasən, cari ilin ilk 5 ayı ərzində Azərbaycandan 19 milyon tona yaxın yük ixrac olunub ki, onun 888 min tonu dəmir yolu vasitəsilə həyata keçirilib. O cümlədən 4 milyon tondan çox mal idxal olunub və bunun da 1 milyon 890 min tonu dəmir yolu vasitəsilə baş tutub. Qalan hissəsi dəniz, avtomobil, hava nəqliyyatı, poçt və digər stasionar nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilib.

Çinlə ticarət dövriyyəsinin həcmində gəlincə, ilin ilk 5 ayı ərzində Çinə idxal-ixrac əməliyyatlarına nəzər sala bilərik. Belə ki, bu ilin yanvar-may aylarında Çinə 602 milyon 987 min ABŞ dolları həcmində ixrac həyata keçirilib ki, bu da ölkənin ümumi ixracının 7 faizinə bərabərdir. İdxalın həcmi isə 483 milyon 795 min ABŞ dollarına bərabər olub və bu da ümumi idxalın 8,29 faizinə bərabərdir. Göründüyü kimi, müsbət saldo Azərbaycandır.

□ Nərgiz LİFTİYEV, "Yeni Müsavat"

Obyektləri yandıran səbəblər

Ekspert: "Qabaqcadan tədbirli olmaq lazımdır ki, yanğın şiddətlənmədən lokallaşdırmaq mümkün olsun"

Bakıda son zamanlar tez-tez yanğın hadisələri baş verir. Müxtəlif obyektlərin yanma səbəbi kimi isə naqillərdə baş verən qısa qapanmanın olduğu bildirilir. Sonuncu bu cür hadisə "Ağ Çiçəyim" gül mağazaları şəbəkəsinin dükanlarından birində baş verib. Bildirilib ki, gecə kondisioner yanılı saxlanılıb, səhərə yaxın qısa qapanma səbəbindən mağazada yanğın baş verib.

Bəs qısa qapanmaya səbəb nədir? Elektrik naqillərini düz seçmirik, yoxsa elektrik cərəyanının verilişində problem var?

"Yeni Müsavat"a danışan ekspert Nüsrət Qasimov bildirib ki, bütün bu kimi halların başında insan məsuliyyətsizliyi faktorunu dayandır. Ekspert bildirib ki, Azərbaycana Çindən ötürücülər gətirilir ki, bunların da keyfiyyəti hə-

dindən artıq aşağıdır: "Qiyməti ucuz olduğu üçün camaat gedib həmin ötürücülərdən alır. Ötürücüləri mən də götürürəm, içərisini nəzərdən keçirmişəm. Müşahidə etmişəm ki, naqillər normadan da nazikdir. Bu cür nazik naqillər isə bir qədər yüklənən kimi qızıb, əriyirlər. Nəticədə yanğın baş verir. Ona görə də insanlar ilk növbədə obyekt, evi naqilləşdirən zaman hansı cihazları istifadə edəcəklərsə, ona uyğun da naqilin "n" kəsinə diqqət etməlidirlər. Nazik naqillər çəkilir, sonra ona kondisioner, soyuducu, paltaryuyan maşın və digər bu kimi məişət avadanlıqları taxılır. Təbii ki, əgər naqil normal deyilsə, burada qısa qapanma hadisəsi baş verəcək. Qısa qapanma daha çox izolyasiya qatının xarab olması nəticəsində baş verir. İzolyasiya isə mexaniki zədələnmələr, ətraf mühitin

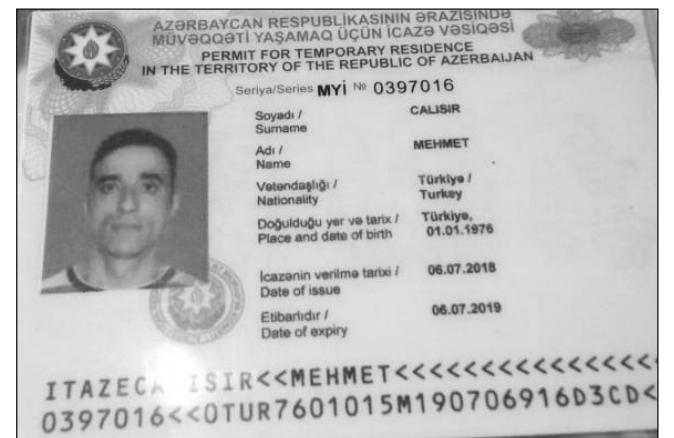
kimyəvi təsiri və ya məftilin özünün köhnəməsi nəticəsində xarab olur. Qısa qapanma təkçə izolyasiyası xarab olmuş məftillərin bir-birinə toxunması ilə deyil, həmçinin məftillərin metal predmetə toxunaraq bir-biri ilə elektrik əlaqəsinin yaranması nəticəsində də baş verə bilər. Bundan əlavə, qısa qapanma ətraf mühitin rütubətli olması, xüsusən də divarlarda nəmişliyin olması səbəbi ilə də yaranı bilər.

Qısa qapanma təkçə məftillərdə deyil, həmçinin elektrik qurğularında da baş verə bilər. Qısa qapanma nöqtəsində qıvcıqlar yaranır və həmin şəbəkənin elektrik parametrlərindən asılı olaraq artmaqla yanğına, elektrik qurğusunun, tikililərin dağılmasına gətirib çıxarır. Evi və ya obyektə kəbləşdirən zaman ucuz getməklə kifayətlənib, ancaq elektrik xətlərini qoruyucunun

işərisindən keçirməlidirlər. Həmçinin elektrik xəttinin yanacaq konstruksiyalarla təmasının olub-olmamasına diqqət etməli, təmas olduğu yerlərdə xüsusi izolyasiyadan istifadə olunmalıdır".

Ekspert bildirib ki, yanğının qarşısını almaq üçün cihazları heç olmasa əllə də olsa yoxlamaq lazımdır:

"Əvvəla, girişlərdə avtomatlar quraşdırılmalı və cihazlar ondan sonra qoşulmalıdır. Belə olarsa, qızma və ya qısaqapanma zamanı avtomat elektrik cərəyanının verilişini dayandıracaq. Bundan əlavə də insanlar heç olmasa qurğuların isinib-isinmədiyini əlləri ilə yoxlaya bilərlər. Lakin əksər hallarda görünür ki, insanlarda məsuliyyətsizlik var. Səhərə qədər kondisioneri işlədirlər, ancaq elektrik qurğularına diqqət etmirlər. Bu

cür səhlənkarlıqla qış aylarında da üzülürük. Belə ki, təhlillərim onu deməyə əsas verir ki, əksəriyyət qaz, elektrik cihazları ilə düzgün davranmır. Qazı kimə gəldi qoşdururlar. Bu da nəticədə fəlakətə səbəb olur. İkinci bir problemli məsələ odur ki, hazırda nəzarətədiçi qurum yoxdur. Sovet dövründə Daxili İşlər Nazirliyinin nəzdində Yanğından mühafizə cəmiyyəti var idi. Bu qurumun işçiləri ev-ev gəzib, naqillərə nəzarət edirdilər. Normadan kənar naqillərin istifadəsinə icazə verilmir, dərhal dəyişdirilməsi tələb olundu. İndi isə bu kimi məsələlərə də nəzarət edən yoxdur. Nəzarət olmayan yerdə bu cür hadisələr baş verəcək ki, ve-

rir də. Baxıram ki, bölgələrdə açıq naqilin altında ot tayası vurublar. Təbii ki, insanlarımızın özləri də diqqətli olmalı, adi təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməlidirlər. Açıq naqilin altında nə ev tikmək olar, nə də ot tayası vurmaq, zəmi salmaq. Bunları bilmək üçün alim olmaq lazımdır. Eləcə də mağazalarda, obyektlərdə yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına yüksək səviyyədə əməl olunmalıdır. Çünki yanğın şiddətlənəndə, onun qarşısını asanlıqla almaq mümkün deyil. Qabaqcadan tədbirli olmaq lazımdır ki, yanğın şiddətlənmədən lokallaşdırmaq mümkün olsun".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

Deputatdan və tanınmış yazardan İkinci Mahmudun faciəsinə reaksiya

Aqil Abbas: "Sanki hamı gözləyirdi Mahmud ölsün, ağlasınlar ki, ay onu niyə diqqətsiz qoydunuz"

Kəramət Böyükçöl: "O, ağır vəziyyətdə yaşamırdı, evsizlik problemi yoxuydu, işləyirdi, sadəcə, taledir"

Gənc yazıçı İkinci Mahmudun (Mahmud Atakişiyev) ürək tutmadan qəfil vəfatı ədəbi cəmiyyətdə böyük üzüntüyə səbəb olub.

Yaşadları, bəzi qələm adamları onun ölümündə günahı daha çox sosial həyatın ağırlığında, işsizlik, pulsuzluq, dərd-sərin, yoxsulluğun içində yaşamaqda görürlər. Amma onu tanıyanlardan biri olan yazıçı Kəramət Böyükçöl belə düşünür.

Onun "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, Mahmudun "Həzi Aslanov" metrosu ətrafında mənzili vardı, işləyirdi, dolanışıqı normal idi: "Xanımı da işləyirdi, ağır vəziyyətdə yaşamırdı, evsizlik problemi yoxuydu. Sadəcə, taledir".

K.Böyükçöl hesab edir ki, pis-yaxşı yenə babat vəziyyətdə olan elə yazı-poza əhlidir: "Evsizlik, işsizlik, çörək dərdi təkçə yazarlarda deyil axı?! Minlərlə adam sosial həyatından narazıdır. Yenə pis-yaxşı əli çörəyə çatan elə yazarlar, jurnalistlərdir. Başımızı bir saytda, qəzetdə dolandırırıq. Kiminsə aliment problemi olursa, yığışib kömək edirik. Başqalarında belə dəstək olmur".

Yazıcının dediyinə görə, Mahmud sağlam adam təsiri bağışlayırdı: "Yerişi, oturuşu-duruşu normal idi, dünyanı vecinə almayan adamıydı. Əksinə, bizə deyirdi ki, çox üreyinizə salırsınız, boş verin. Görünür, üreyində problem varıymış. Necə ki, jurnalist Natiq Qədimovun üreyi qəfil dayandı.

Biri fikirləşir maddi sıxıntılar, biri deyir evsizlik, stress, həyəcan üreyini partlatdı. Sadəcə, ürək yoxlanmalıydı. Biz yalnız xəstələndə həkimə gedirik. Vaxtında əhəmiyyət verməliyik, müayinədən keçməliyik.

Yediyimiz qidalardan, çəkdiyimiz siqaretin, qəbul etdiyimiz içkilərin təsiri də çoxdur. Amma kimisində infarkt irsidir. Ona görə Mahmudun ölümünə sentimental, həssas yox, soyuqqanlı yanaşmaq lazımdır. Buz baltası kimi adamlar qəfil ölür, adam var ki, çəlimsizdir, di gəl 90 il yaşayır".

K.Böyükçöl deyir ki, ölkədə yüzlərlə ürəkdən gedən adamlar var: "Ürək bilmir ki, üstündə gəzdirdiyi baş-beyin yazıçıdır, şairdir, ziyalıdır. Üreyin belə şeylərdən xəbəri yoxdur. Adını qoyuruq ki, cəmiyyət anlamadı. Hamısı boş-boş söhbətlərdir. Mahmud kimi ürəkdən ölənlər qədərdir ki, xəbərimiz yoxdur. Gəncədə dostumuzun 9 yaşlı oğlu infarktdan öldü. Sadəcə, Mahmud tanınmış adam idi deyər müzakirələr açılıb".

Yazıçı-deputat Aqil Abbas "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, gənc yazarlara diqqət olmasa da, bəzi adamlar tərəfindən həmişə qayğı var: "Özümü öymək olmasın, mən onlara hər zaman maddi-mənəvi dəstək verirəm. Sadəcə, yeni nəslin iddiası yaşından böyük olur, dahilik eşqinə düşürlər. Bunun qətiyyəni gənc dostumuz Mahmuda dəxli yoxdur. O, çox istedadlıydı.

Ümumən deyirəm ki, gənc yazarlarda özünü yazıq kimi göstərmək var. Məktəb vaxtı oğlan qıza özünü yazıq kimi göstərir ki, ona üreyi yansın. Amma qızlar həmişə vurub-yıxan oğlanları sevirler. Bu, yazıçılarda da var. Mahmud o etapları çoxdan keçmişdi. Görünür, ürək problemi varmış, həkim baxmalıydı".

A.Abbasın sözlərinə görə, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi hər il 20 gənc ədəbin prezident təqaüdü alması üçün təqdimat verir: "Gənclərə dəstək olur. Elə götürək Kəraməti, nə qədər adam kömək edib. Sadəcə, bəziləri özlərini itirirlər. Bunun Mahmuda aidiyyəti yoxdur. Onu işi, evi vardı. Özü xanımına zəng edib ki, üreyim ağrıyır. İnsandır da...Bizim qohumlarda 23-25 yaşda infarktdan gedənlər var.

Əslində keçmişdə bizim nəslin üreyi daha çox partlamalıydı. Çünki çap eləməyirdilər. Mənim 1975-də yazdığım hekayəm 10 il sonra, 1985-də çap olundu. Biz Rafaelin çayxanasında üreyimizi boşaldırıq. İndi facebook, saytlar, qəzetlər var. Sadəcə, gənc yazarlar kollektivləşə bilmirlər.

Birləşib QHT yaratsınlar, AYB-yə alternativ olsunlar, sonra dövlətdən maliyyə alsınlar, jurnal buraxsınlar.

Sanki hamı gözləyirdi Mahmud ölsün, ağlasınlar ki, ay onu niyə diqqətsiz qoydunuz. Sən heç Zərdüştlə, Mövludla, Mahmudla maraqlanırdın?

Allah eləməmiş, elə Kəramət olsun, ona bir şey olsa, sabah respublika matəm edəcək. Belə şeyləri çox ucuzlaşdırıblar. Son 6 ayda nə qədər cavan ölüb.

Heyf ki, istedadlı adamlar qəfil dünyalarını dəyişirlər. Mahmudla iki-üç dəfə salamlamışdım. Gənc və yaradıcı olması mənə çox təsir elədi. Aqşın Yenisey xəstələndə pis olmuşdum, şükür, müalicə aldı.

Seymur Baycan xəstələnsə, ya Şərif Ağayara nəse olsa, mənə yenə təsir edər. Amma Hüqo deyirdi ki, Allah tərəfindən sevilənlər cavan ölürlər".

□ Emil SALAMOĞLU,
"Yeni Müsavat"

Həbsdə olan Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev adı yenidən gündəmdədir. Bu dəfə onun adı siyasi məhbus olaraq hallandırılır. Əslində bu müzakirələr yeni deyil. Hələ 2016-cı ilin oktyabrında, Cahangir Hacıyev və digərlərinin cinayət işi üzrə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində proses keçirilərkən sabiq bankirin siyasi məhbus elan oluna biləcəyi haqda xəbərlər dolayırdı. Həmin vaxt bu məsələyə ictimaiyyətin münasibəti birmənalı deyildi.

digər şəxsin siyasi və ya vicdan məhbusu olduğunun sübutu olmalıdır. Yeni bütün məhkəmə proseslərinin monitorinqi aparılmalıdır. Bütün instansiyalardan keçəndən sonra onun ittihamında siyasi çalarlar varsa, beynəlxalq təşkilatların kriteriyalarına uyğun gəlsə, şəxsi siyasi və ya vicdan məhbusu elan oluna bilər. Çox təəssüflər olsun ki, Azərbaycan digər ölkələrlə müqayisə

yasi məhbus elan olunması həqiqi siyasi məhbuslara təhqirdir".

M.Qəhrəmanlı deyir ki, bu gün Cahangir Hacıyevin azad edilməsi də ölkədən çıxarılan milyardların böyük hissəsinin geri qayda-cağı demək deyil: "Cahangir Hacıyevin həbsdə olması, azadlığa buraxılması da heç nəyi dəyişmir".

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu "Yeni Mü-

sab edə bilirlər? Bu adam sif yeyinti məsələsinə görə həbsdədir. Onu digərləri ilə qarışdırmaq olmaz. Məsələn, deyə bilirlər ki, Əli İnsanovun da işində yeyinti məsələsi vardı. Amma onun işində situasiya fərqli idi. Əli İnsanova ilkin olaraq hakimiyyəti zorla ələ keçirmə ittihamı vermişdilər, sonradan isə iqtisadi sahədə cinayətkarlıqla əlaqəli ittihamlar da əlavə edilmişdi.

Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus elan olunması ehtimalı süngü ilə qarşılandı

Mirvari Qəhrəmanlı: "Onun siyasi məhbus elan olunması həqiqi siyasi məhbuslara təhqir olardı"

Novella Cəfəroğlu: "Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar?"

İllərlə Beynəlxalq Bankı şəxsi mülkü kimi idarə etmiş, elementar olaraq monetar payçıların haqqını verməyən, məhkəmələrdə istədiyi qərarları verdirmək iqtidarında olan birinin siyasi məhbus kimi təqdimatının özü belə süngü ilə qarşılanmışdı. Elə həmin günlərdə Cahangir Hacıyev ilk cəzasını almışdı. 2016-cı il oktyabrın 12-də Cahangir Hacıyevin barəsində 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası verilmişdi. Məhkəmə Cahangir Hacıyevdən 63 milyon 80 min manat tutularaq, Beynəlxalq Banka verilməsi, ona məxsus dəyərli qol saatının və sikkə pulların müsadirə olunması barədə hökm çıxarmışdı.

C.Hacıyev rəhbərlik etdiyi bankın 400 milyon manatını mənimsəməkdə ittiham edilir. Onun bacısı Əminə Hacıyeva qərarı sifarişli adlandırır. Cahangir Hacıyev mənimsəmə, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə kimi bir neçə maddə üzrə ittiham olunub. O, 2016-cı ilin dekabrında həbs olunub. 15 il ölkənin ən böyük bankına rəhbərlik etmiş C.Hacıyevin barəsində məhkəmə hökmü elan ediləndən sonra onun siyasi məhbus elan edilməsi haqda söhbətlər səngiməmişdi. Hələ o dövrdə hüquq müdafiəçiləri Cahangir Hacıyevin yaxın illərdə siyasi motivlərlə həbs edilmiş biri kimi azadlığa buraxılacağına inanmadıqlarını deyirdilər.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus elan olunmasının yolverilməz olduğunu deyir: "Dəfələrlə demişəm ki, bu və ya

sə ediləndə başqa ölkələrdə bu qədər siyasi məhbus müşahidə olunmur. Elə adamlar var ki, hüquq-mühafizə orqanlarında çalışıb, oradan sikkə pulların müsadirə olunması barədə hökm çıxarmışdı. Məhkəmələrdə düzgün getməyəndə bu haqda hesabatlarda yazırıq. Amma siyasi məhbus məsələsinə ortaya atmırıq. Beynəlxalq Bankın sədri necə siyasi məhbus ola bilər? Cahangir Hacıyev kimə pul verib ki, adını siyasi məhbus yazsın?"

Novella Cəfəroğlu deyir ki, Cahangir Hacıyev bank sədri olub: "İllərlə ölkənin ən böyük bankının sədri olub. Başqa məsələdir ki, onun işi üzrə proses düzgün getmir. Siyasi motiv yoxdur axı. Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar? Onun məhkəməsi düzgün getmirsə, məhkəmənin monitorinqini keçirmək olar, bu haqda yazmaq olar. Amma siyasi məhbus məsələsində Cahangir Hacıyev kriteriyalara uyğun gəlmir. Millətin pullarını talayıb və buna görə həbs olunub. Onu hansı əsasla siyasi məhbus he-

savat"a deyib ki, Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus hesab olunması mümkün deyil: "Avropa Şurasının kriteriyaları var. Cahangir Hacıyev həmin kriteriyalara uyğun gəlmir. Biz məhkəmələrin monitorinqini aparırıq. Məhkəmələr düzgün getməyəndə bu haqda hesabatlarda yazırıq. Amma siyasi məhbus məsələsinə ortaya atmırıq. Beynəlxalq Bankın sədri necə siyasi məhbus ola bilər? Cahangir Hacıyev kimə pul verib ki, adını siyasi məhbus yazsın?"

Novella Cəfəroğlu deyir ki, Cahangir Hacıyev bank sədri olub: "İllərlə ölkənin ən böyük bankının sədri olub. Başqa məsələdir ki, onun işi üzrə proses düzgün getmir. Siyasi motiv yoxdur axı. Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar? Onun məhkəməsi düzgün getmirsə, məhkəmənin monitorinqini keçirmək olar, bu haqda yazmaq olar. Amma siyasi məhbus məsələsində Cahangir Hacıyev kriteriyalara uyğun gəlmir. Millətin pullarını talayıb və buna görə həbs olunub. Onu hansı əsasla siyasi məhbus he-

Cahangir Hacıyev isə şəbəkə şəklində, bir çox adamlarla əlbir olmaqla Beynəlxalq Bankı talayıb. Hesab edirəm ki, bu gün onunla birgə həbsdə olmalı çox şəxslər var".

N.Cəfəroğlu deyib ki, C.Hacıyevin barəsində ittiham edici hökmün çıxarılmasını düzgün sayır. Amma bununla belə, məhkəmənin ümumilikdə düzgün aparılmadığını, əsassız olaraq C.Hacıyevin vəkillərinin vəsatətlərini təmin etmədiyini də qeyd edib.

Yada salaq ki, Cahangir Hacıyev 2016-cı ildə adının siyasi məhbus olaraq hallandırılmasına münasibət bildirmişdi. Demişdi ki, bu istiqamətdə heç bir addım atmır. Sitat: "Mən Cahangir Hacıyev olaraq, siyasi məhbus kimi tanınmaq istiqamətində heç bir addım atmamışam. Vəkillərim də bu məqsədlə heç bir quruma, heç bir şəxsə müraciət eləməyib".

Həbsdəki bankir adının növbəti dəfə siyasi məhbus olaraq hallandırılmasına hələlik münasibət bildirməyib.

Qeyd edək ki, bankın sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyev Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1, 179.3.2 (müştəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda mənimsəmə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), 228.1 və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə ittiham olunaraq 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. Onun digər ittihamları üzrə də proses davam edir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
"Yeni Müsavat"

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Azərbaycan üzrə həmməruzəçisi Stefan Şennak ötən həftə Bakıya səfəri çərçivəsində bir neçə müxalifət partiyasının liderləri ilə də görüşüb. Müsavat Partiyasının mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatlara görə, görüşdə Müsavat başqanı Arif Hacı, Milli Şuranın sədri Cəmil Həsənlı, AXCP sədri Əli Kərimli, REAL Partiyası Məclisinin sədri Azər Qasımlı, Liberal Partiyasının sədri Əvəz Temirxan iştirak edib. Görüşdə Azərbaycanda siyasi partiyaların durumu, siyasi məhbuslar və digər məsələlərin müzakirə olunduğu bildirilir.

Stefan Şennak Azərbaycana səfəri zamanı müxalifətdən öncə ölkə rəhbərliyi, Milli Məclisin deputatları, QHT təmsilçiləri, media rəhbərləri ilə də görüşüb, "Turan" agentliyinə baş çəkib.

Həmməruzəçinin səfəri iyulun 4-də başlayıb.

AŞ PA məruzəçisi yuxarıda adıçəkilən müxalifət təmsilçilərindən başqa heç bir müxalif partiya təmsilçisi ilə görüşməyib. İllər öncə bu tipli səfərlər zamanı görüş keçirilən partiya sədrlərindən bəzilərini bu dəfə siyahıya salınmaması birmənalı qarşılanmayıb.

Həmin partiyaların məsələyə münasibətini öyrəndik.

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, AŞ PA məruzəçisinin onu görüşə dəvət etməməsindən nə narahat, nə də narazı deyil. Çünki Avropa Şurası heç bir mənası qalmayan quruma çevrilib. Onun təmsilçisi ilə hansısa görüşün də mənası yoxdur: "Azərbaycan Avropa Şurasında 19 ildir fəaliyyət göstərir. Azərbaycanda demokratiyanın vəziyyəti

Müxalifət partiyalarından

AŞPA məruzəçisinə sərt sözlər

Sərdar Cəlalovlu: "Avropa Şurası heç bir mənası qalmayan quruma çevrilib, onun təmsilçisi ilə hansısa görüşün mənası yoxdur"

ölkəmiz Avropa Şurasına üzvlük olamırdısa, Avropa Şurasına daxil olduqdan sonra

demokratiya get-gedə tamamilə tənəzzül etdi. Avropa Şurası, onun Parlament Assambleyası Azərbaycanın üzərinə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə heç bir təsir göstərə bilməyib. Bu qurum faktiki olaraq təsirsiz, dişsiz, mənasız bir quruma çevrilib. Ona görə də onun nümayəndəsinin keçirdiyi görüşlər də formal xarakterli, heç nəyə təsir etməyəcək görüşlərdir. Avropa Şurası öz üzərinə düşən heç bir vəzifəni yerinə yetirmir. Bir zamanlar AŞ PA-nın Azərbaycan

üzrə məruzəçisi Andres Qross demişdi ki, Avropa Şurası başdan-ayağa rüsvətə bulaşmışdır. Bu təşkilat özünü dünyada nüfuzdan salmış təşkilatdır. Avropa Şurasının, AŞ PA-nın nə Azərbaycan, nə iqtidar, nə də müxalifət üçün heç bir xeyri yoxdur. Məruzəçi Bakıda 4-5 partiya təmsilçisi ilə görüşüb guya bütün siyasi qüvvələrlə maraqlıqlarını, əlaqə yaratdıqlarını göstərmək istəyir. Bütün bunların Azərbaycanda gedən proseslərə heç bir təsiri yoxdur. Belə bir realıq ortada olduğu halda bizimlə

baş verənlərdən narahat deyilik. Bu xalqın da müxalifəti formalaşmalıdır, nəhayət. Bir halda ki, siyasi mübarizədə 3 tərəfdən ikisinin müxalifət institutları mövcuddur, xalqın müxalifəti nədən olmasın? O işlə məşğuluq. Xalqa 30 illik oyunları, həqiqətləri izah etdikdən, onu təşkilatlandırdıqdan sonra beynəlxalq korpus da, iqtidar da müxalifətin ünvanını tanıyacaq".

AMİP katibi Əli Orucov isə qeyd etdi ki, Qərb diplomatlarının və Qərbi təmsil edən rəsmi şəxslərin Azərbaycanda müxalifət düşərgəsi ilə görüşlərindəki seçimin hansı kriteriyalarla müəyyənləşdirilməsini bilmir: "Düşünürəm ki, bu seçimlər obyektiv, ədalətli, doğru seçim deyil. İddia etməyirəm ki, AŞ PA-nın Azərbaycan üzrə həmməruzəçisinin adları sadə partiya ilə görüşməsində hansısa düzgün olmayan seçim var. Həmin siyasi qüvvələr Azərbaycan siyasətində rolu və yeri olan partiyalardır. Amma AMİP-in bu görüşdən kənar saxlanması, protokola salınmaması ciddi yanlışlıqdır. Çünki AMİP ölkənin aparıcı partiyalarından biri olaraq ən müştəxək, ölkənin əksər bölgələrini əhatə edən stukturlaşmış siyasi partiyasıdır. Və bu partiyasız ölkə gündəmini müzakirə etmək qərblə rəsmilərin Azərbaycandakı duruma tam ciddiyyəti və peşəkarcasına yanaşmadığının göstəricisi sayıla bilər. Ümid edirəm ki, gələcəkdə bu cür yanaşmalara son verileəcək. Siyasi partiyalarla görüş "quş qoymaq" xatirinə görüş olmamalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Gürcüstanda həm Rusiya əleyhinə, həm də lehinə mitinqlər davam edir

Nəzakət Məmmədova: "Rusiya və ABŞ Gürcüstanda gürcü seçicilərindən daha artıq səylə 2020-ci il parlament seçkilərinə hazırlaşır"

Gürcüstanda iyunun 21-dən başlayan anti-Rusiya xarakterli etiraz aksiyaları, mitinqlər hər gün davam edir. İyulun 7-də gecəyarısı Rusiya prezidenti Vladimir Putinə tənqir etdiyi üçün yayımını dayandıran Gürcüstanın müxalif "Rustavi 2" telekanalı isə iyulun 8-də efiri bərpa edib.

Telekanal Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ünvanına tənqiramiz ifadələr işlədən aparıcı Geogi Qabuniyanın çıxışından sonra efirini dayandırmışdır. "Rustavi 2"nin baş direktoru Nika Qvaramiya deyib ki, onlar yayımı qalmaqlı efirə görə şirkətin üzr istəməsinə tələb edən 200 nəfərin telekanalına gəlməsindən sonra ediblər.

Telekanal rəhbərliyinin üzr istəməsinə baxmayaraq, "Rustavi 2" üzrxahlıq edib. On-

lar telekanalın bağlanması, Qabuniyanın qovulması və baş verənlərə görə cinayət işinin açılmasını tələb ediblər. Etirazçılar mitinq çəkən kanal jurnalı və operatorlarına qarşı zorakılıq ediblər. Bəziləri kanalın binasını yumurtaya basıblar.

Qvaramiya aksiyanın təşkilində Gürcüstan hakimiyyətinə ittiham edib. "Rustavi 2"nin baş direktoru Gürcüstan DİN-ə müraciət edərək, əməkdaşlarının təhlükəsizliyinin təmin

olunmasını istəyib.

"Rustavi 2" qarşısında keçirilən mitinq dünən səhər başa çatıb. Gürcüstanın birinci şəxsləri jurnalist Georgi Qabuniyanın əməlini "təxribatçı akt" və vəziyyəti gərginləşdirmək

cəhdi kimi şərh ediblər.

Maraqlıdır ki, Gürcüstanda bir tərəfdən anti-Rusiya mitinqləri, o biri tərəfdən Putinə görə telekanalın qapadılması və Rusiyaya-Putinə dəstək xarakterli aksiyaların keçirilməsi

kimi bir-birinə zidd hadisələr yaşanır.

Bəs Gürcüstanda bir tərəfdə Rusiya əleyhinə, o biri tərəfdə lehinə müşahidə olunan mitinqlər ölkəni haraya doğru aparır?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, bu proseslər birmənalı surətdə Gürcüstanda siyasi hakimiyyətin dəyişməsinə hesablanıb. Səbəbi isə odur ki, Gürcüstanda hakimiyyətdə olan istənilən iqtidar ya Rusiyaya, ya da Qərbbə bağlı olur. Hazırda hakimiyyətdə rusiyayönümlü İvanişvili komandası olduğundan Qərb "Gürcü arzusu" iqtidarının hakimiyyətinə son vermək üçün bu iğtişaları, sonra isə mitinqləri təşkil edir: "Məqsəd hazırda hakimiyyət çevrilişi etməkdən daha çox, 2020-ci il parlament seçkilərinə hazırlıq, seçki sistemində dəyişikliklərə nail olmaqdır. Beləliklə də, 2019-cu ilki prezident seçkilərində seçicilərin iradəsinə təsir edib onları ikinci turda İvanişvilinin namizədi xanım Zurabişvilinin prezident seçilməsinə nail olan İvanişvili komandasından, Rusiyadan revanş almaq, 2020 parlament seçkilərində qərbşünə qüvvələrin hakimiyyətə gəlməsinə zəmin hazırlamaqdır. 2020-ci il Gürcüstan üçün çox təlatümlü keçəcək. Parlament seçkilərində ABŞ-ın və Rusiyanın maraqlarının toqquşması ilə əlaqədar belə hadisələr təkrar olunaçaq. Həmin güclərdən biri hakimiyyətdə bərqərar olunana qədər bu gərgin proseslər davam edəcək".

Politoloq hesab edir ki, Putinin tənqir olunması hadisəsinin üstündən bütün sərvətini Rusiyada qazanmış İvanişvili heç nə olmamış kimi keçə bilməzdi. Ondan başqa, mövqə gözləmək də sadələşmələr olardı. Telekanal qarşısında aksiyanı da məhz İvanişvilinin istəyi ilə təşkil ediblər: "Təbii ki, Putinin "Rustavi-2" kanalında məsxərəyə qoyulması Gürcüstan siyasi istəblşməsinə narahat edib və kanalın yayımına qısa müddət üçün də olsa qadağa qoyulub. Lakin həqiqətəndən ibarətdir ki, Rusiya və ABŞ Gürcüstanda gürcü seçicilərindən daha artıq səylə 2020-ci il parlament seçkilərinə hazırlaşır və bütün bu baş verənlər həmin prosesin başlanğıcıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

İyulun 15-dən etibarən Bakı-Ağstafa-Bakı sərnəşin qatarının hərəkəti dayandırılıb. Bu barədə Məsəvat.com-a verilən məlumat Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-nin Sərnəşindəşımə Departamentinin rəhbəri Elyar Muradov təsdiqləyib.

Departament rəisinin dediyinə görə, Bakı-Ağstafa-Bakı sərnəşin qatarının hərəkəti Azərbaycan dəmir yollarının sabit cərəyan rejimindən dəyişən

Böyük Kəsik-Bakı qatarlarına birləşdiriləcək".

E. Muradov onu da bildirdi ki, qərb istiqamətində yalnız sərnəşin deyil, yük qatarlarının hərəkəti də optimallaşdırılır: "Bütün hərəkətdə olan qatarlar teplovozlarla daşınacaq. Yəqin ki, proses bir neçə ay davam edəcək. İşlər yekunlaşandan sonra Ağstafa qatarının hərəkəti bərpa olunacaq".

□ Dünya SAKIT, Məsəvat.com

Bakı-Ağstafa sərnəşin qatarının fəaliyyəti müvəqqəti dayandırılır

ADY rəsmisi Elyar Muradov: "Bu, dəmir yollarının sabit cərəyan rejimindən dəyişən cərəyan rejiminə keçirilməsi ilə əlaqədardır"

cərəyan rejiminə keçirilməsi prosesi ilə əlaqədar dayandırılır: "Qatarın hərəkətinin dayandırılması yollarda qatarların hərəkətinin optimallaşdırılması məqsədi daşıyır. Dəyişən cərəyan rejiminə keçid mərhələ-

lə-mərhələ həyata keçiriləcək. İlk mərhələdə Böyük Kəsik-Gəncə, daha sonra Gəncə-Ucar hissəsi və sair. Bakıya qədər bütün yol dəyişən cərəyan rejiminə keçiriləcək. Bu müddətdə elektrik enerjisine

qoşulmaqla daşınan qatarların hərəkəti dayandırılır. Bütün qatarlar teplovozlarla daşınacaq. Ağstafa qatarının hərəkətinin tam dayandırıldığını da söyləmək düzgün olmazdı, çünki onun vaqonları Tiflis-Bakı və

Deputatlardan kimin övladı rəsmi qurumlarda işləyir - siyahı

Onlar daha çox hüquq-mühafizə orqanlarında çalışırlar, onların savadlı kadrlar olduğu bildirilir

Son zamanlar ölkədə aparılan kadr islahatları, təyinatlar fonunda bir neçə deputatın oğluna da vəzifə verilib. Onlar əsasən hüquq-mühafizə orqanlarında çalışırlar. "Yeni Məsəvat" olaraq bir neçə deputatın məmur oğlu ilə bağlı məlumatları təqdim edirik.

Öncə sonuncu təyinatlardan biri olan deputat Vahid Əhmədovun oğlu barəsində qeyd edək. Belə ki, ötən həftə Baş Prokuror Zakir Qaralovun müvafiq əmri ilə Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu-

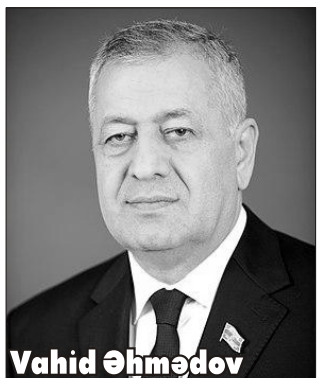
Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub-saxlanması fəal işlər görsün. Həmçinin tövsiyə olub ki, insanların şikayətlərini normal qəbul eləyib, Azərbaycan xalqına qulluq et-

sədr müavini olduğunu qeyd edib:

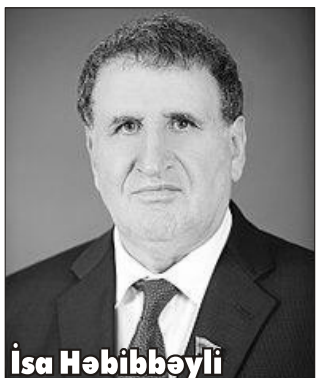
"Etimad göstərilib, çalışacaq ki, məsuliyyətlə vəzifəsini icra etsin. Mən Bakıda yaşayıram, tamam başqa sahədə çalışıram. Mətbuat çalışır ki, belə məsələlərdə sensasiya yaratsın. Amma 20 ilə yaxındır ki, ən kiçik işdən, inspektorluqdan, şöbə müdiri-yindən müavinliyə qədər bütün

Deputat İmamverdi İsmayilovun oğlu İlkin İsmayilov da DYP sistemində çalışır.

Deputat Xan Hüseyin Kazımının oğlu Fəxrü Kazımov 2017-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Azərbaycan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri təyin olunub. O, əmək fəaliyyətinə 1987-1989-cu illərdə "Azər-neftməstəmir" İstehsalat Birliginin texniki nəzarət şöbəsində inspektor kimi başlayıb. 1995-ci

Vahid Əhmədov

İsa Həbibbəyli

Elman Məmmədov

Xan Hüseyin Kazımlı

nun prokuroru Abdullayev Natiq Saleh oğlu tutduğu vəzifədən azad edilərək Şirvan şəhərinə prokuror təyin edildi. Digər əmrə əsasən, Baş prokuror yanında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin Təşkilatı və informasiya təminatı idarəsinin rəis müavini Zəfər Əhmədov Qaradağın prokuroru vəzifəsinə təyinat alıb. Vahid Əhmədovun oğlu olan Zəfər Əhmədov uzun müddətdir ki, prokurorluq sistemində çalışırdı. Deputat oğlunun təyinatı ilə bağlı Məsəvat.com-a açıqlamasında aşağıdakıları söyləmişdi:

"Oğlum uzun müddətdir ki, prokurorluq sistemində işləyib. O, müstəntiqdən başlayıb, idarə rəisinin müavini pilləsinə qədər yüksəlib. Prokuror təyin olunandan sonra da, əvvəl də ona tövsiyə olub ki, haqqın, ədalətin yanında olsun və

sin. Vətəndaşların da onun hansısa qanunsuz əməllərindən şikayət etməsi mümkün deyil. Elə bir şey ola bilməz. Çünki mən elə bir tərbiyə verməmişəm və mənim keçdiyim həyat yolu onun üçün örnək olmalıdır".

Millət vəkili Çingiz Qənizadənin oğlu Elgiz Qənizadə də prokurorluq orqanında çalışır.

Millət vəkili, akademik İsa Həbibbəylinin oğlu Səhət Həbibbəyli bu ilin mart ayında Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri müavini vəzifəsinə təyin edildi. Təyinatdan öncə S.Həbibbəyli Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sədr müavini vəzifəsində çalışırdı.

İsa Həbibbəyli Məsəvat.com-a müsahibəsində oğlunun həmin komitədə işlədiyini, gömrük sistemində 10 ilə yaxın

təkamül prosesini keçib, etimad göstərilib, o da bu etimadı doğrultmağa çalışacaq".

Daha sonra Səhət Həbibbəyliyə ikinci vəzifə də verilib. Belə ki, bu ilin mart ayında Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Yol Polisi İdarəsinin rəis müavini, Yasamal Rayon Polis İdarəsinin Yol Polisi Bölməsinin rəisi vəzifələrində çalışıb.

Deputat Elman Məmmədovun oğlu polis polkovnik-leytenantı Elşad Məmmədov da son illərdə bir neçə vəzifəyə təyinat alıb. Belə ki, o, Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin rəis müavini, Yasamal Rayon Polis İdarəsinin Yol Polisi Bölməsinin rəisi vəzifələrində çalışıb.

ildə Milli Bankın Pul-Kredit Siyasəti Departamentinin makroiqtisadi şöbəsində baş iqtisadçı vəzifəsində işləyib. 1995-2000-ci illərdə Milli Bankın İdarə Heyəti sədrinin baş müşaviri olub. 2000-2002-ci illərdə Daxili Audit Departamentinin direktoru vəzifəsində çalışıb.

2002-ci ildən İdarə Heyəti Sədrinin Ofisinin rəhbəri, daha sonra Milli Bankın İcra Aparatının rəhbəri kimi fəaliyyətini davam etdirib. 2008-ci il yanvarın 17-də Milli Bankın nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondunun icraçı direktoru vəzifəsinə təyin olunub.

Qeyd edək ki, deputatların rəsmi qurumlarda çalışan övladlarının əsasən bilikli, savadlı, neqativ əməllərdən uzaq kadrlar olduğu bildirilir.

□ Əli RAİS, "Yeni Məsəvat"

Meyvələrin söhbəti

Samir SARI

Hadisə meyvə bazarında cərəyan edir. Yeşillərdə yan-yanası şəkildə piştaxtaya düzülmiş meyvələr bahalıqdan gileyənən və başlarını bulaya-bulaya aralanan adamlara baxırlar.

Alma: - Yaxşı, mən təzə çıxmışam, bahayam, bəs şaftalı niyə ucuzlaşmır?

Şaftalı: - Şaftalı "deşovka"-zəddir bəyəm? Məni ən çox pullu ərəblər yeyir, ona görə bahayam, amma giləs özünü bu il lap avakado kimi aparır.

Avakado: - Xahiş edirəm, heç kəs mənim adımla çəkməsin, mən buralı deyiləm. Anam qeribdir.

Gilas: - Səsinə kəs, ay şötəli, mən qısaömürlü meyvəyəm, kim dərdi, yedi-yedi... Çiyələkdir, mənəm, ərəkdir, biz beləyik.

Çiyələk: - Məni çıx, mən payızda moruğa qoşulub yenə gələcəyəm, tamarzı qalanlar da dadacaq.

Ərik: - Mən həmişə baha olmuşam axı, son illərdə ucuz olduğumu görən olub? Mən qılamuram, şaxtaya, istiye dözümlüm yoxdur. Alça-zad deyiləm ki...

Alça: - Pah, indi bollaşib ucuzlaşmışam deyə üzümə baxan yoxdur. Amma yanvarda-fevralda mənim stəkanıma yüz dollar verən olur. Mənim qədr qadın fanatı olan var?

Kivi: - Ona qalsa, sən olmayanda yerikləyənlərin dadına mən çatıram. Qiymətim də, məşallah, sabitdir, artıb-azalmır. Gündə bir qiymətə gedən banan deyiləm mən.

Yemiş: - Banan demişkən, o dadı mənə oxşayan legioner meyvə var ha, onun haqqında elə şeylər bilirəm ki... Avropada, Amerikada 1 avroya, 1 dollara olduğuna baxmayın, Seneqalda yüz kilosu 1 dollardır.

Banan: - Burada nahaq yerə mənə qarşı qara piar aparırsınız, il on iki ay ölkədə ən çox yeyilən meyvə mənəm.

Armud: - Ona görə qiymətim başqa ölkələrdəki bacı-qardaşlarımdan bahadır?

Banan: - Qiymət mənlilik deyil. Bu ölkədə mən saxlayan var. O, heç qoyarmı ucuzlaşam?

Albalı: - Bu saat mənim mövsümumdür, mənə yeşik-yeşik alırlar. Müəbbə bişirən kim, kompot bağlayan kim... Şükür, nə qiymətimdən narazılıq var, nə də qıtlığımdan.

Portağal: - Mənim də qiymətimdən narazılığım yoxdur.

Şaftalı: - Sən sus. Sənin sezonun deyil. Üstəlik, gəlməsən. Böyrü möhürlü qınsımal.

Çin armudu: - Burda yerli-gəlmə söhbəti salmayın. Hərənin öz müştərisi var.

Yerli armud: - Mənə bu tərəflərdə Düşes deyirlər. Mən çoxlarını dü-şəşlə mars eləmişəm. Sən isə, adın üstündə, "kitayski armud"san. QMO-san sən.

Gavalı: - Məsələ qmoluqda-çmoluqda deyil. Ona qalsa, mənə də "Yapon gavalısı" deyirlər, amma mən yazıq heç Yaponiyada olmamışam, hansı tərəfdədir, bilmirəm. Mənim əcdadlarım bura 48-də gəlib, bir yarımrızın böyükləri də 88-də. Amma körpələrimizə də "yapon" deyirlər.

Albuxarı: - Yox, əşi, siz yerli meyvələrə çox qaynayıb-qarışmısınız, sizi ayıran yoxdur. Burda söhbət bezilərinin özünü yuxarı qiymətə sırtmasından gedir. Özlərini elə aparırlar, elə bil, Ordubad meyvələridir.

Limon: - Sözü mənə atırsan, alə, buxarda qurumuş? Mənim qiymətimi bilən bilir.

Alma: - Sənin Lənkəran limonu ilə nə fərqin var axı? Onun 5-i bir manatdır, sənin birin 15 manat. Ədalətsizlikdir bu.

Şaftalı: - Düzdür, ədalətsizlikdir. Yuxarıda adamların var deyə, yuxarıdan gedirsiniz.

Nektarin: - Düzdür.

Limon: - Adə, tüksüz şaftalı, sən kişi işinə qarışma, sən üzde-niraqsan. Bizim piştaxtada sənə yer olmamalıdır.

Kivi: - Tükə görə ayrın-seçkilik etmək lazım deyil. Cəmiyyətimizdə onun da yeri var.

Gilas: - Özü də bunu kim deyir e. Əyyaşların dostu...

Limon: - Nə əyyaş, ə, səbətdən tökülən?

Gilas: - Özüm görmüşəm. Toylarda bütün içki içənlər qədəhə sənə sığır, araqla qarışdırıb içirlər.

Portağal: - Onun məsələyə dəxli yoxdur. O, tək deyil. Yeyib-içən oğlanlar əllərinə hansı meyvə düşürsə, yeyirlər.

Alça: - Hələ Allahın əzgilinə də tamah salırlar.

Gavalı: - Ə, əmoğlu burax bu söhbətin başını. Özü burda olmayan qardaşların dalınca danışmayaq.

Qarpız: - Bayaqqan dinnirəm, heç adımla çəkmə yoxdur, hamınızdən ağırım, amma hamınızdən də ucuz gedirəm. Bu saat mil-lətin süfrəsində heç bir rəqibim yoxdur. Etiraf edin ki, lideriniz mənəm.

Yemiş: - Düz deyir.

Banan: - Elə olmağına elədir ey. Amma məndən iki dənə yeyən doyyur, qarpızdan iki dilim yeyən daha da acır. Sudur də. Adama eləcə gövşmək qalır.

Şaftalı: - Sən kiri, sən monopolistlərin trolusan.

Ananas: - Qardaşlar, əsas məsələ odur ki, bu il satıcılar bizi xalqa baha sırmaq istəyir, öz alıcımızla qovuşa bilmirik, nə edək? Nə vaxta qədər piştaxtada qalacağıq? Yeni ildən bəri üzümə baxan yoxdur.

Gavalı: - Gəlin, biz də açığa, çürüyək, möhtəkirləri ziyana salaq.

Meyvələr yerbəyerdən "urra" deyirlər, yekdilliklə qərar qəbul olunur.

İstanbuldakı evlərim

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Qabaqlar "Qaçqınkom"da işləmiş məmur-deputatın milyonları, xaricdəki mülkləri, şirkətləri haqda yazıblar. Məcburi Köçkünlərin İnkişafı Fondu adlı idarənin müdiriymiş. İndi bunu soyğunçuluqda qınayanlar heç fikirləşmir ki, bəs müdir özü inkişaf etməli deyildimi? Özü ac qalsa qaçqın-köçkün necə inkişaf edəcəkdi? Atalarımız yaxşı deyibdir, qonşu ac olanda yatan adamın yuxusuna ilan-qurbağa girər. Kəçəl saç tökülməsinə dərman tapsa birinci öz başına yaxmaldır. Düzdür, müdir bir qədər çox inkişaf eləyib və haradasa İstanbul yarısını alıb, ancaq ziyanı yoxdur. Guya bizim məcburi köçkünlər və qaçqınlar pis yaşayırlar? Maşallah, hamısına mikrorayon tikib vermişik. Həyatında domino oynamağa skameykalar, Qarabağ üzrə sülh danışıqlarını müzakirə etməyə çərənxa (be-sedka-nı belə tərcümə elədim), uşaqların eşələnmesi üçün qumluq, yun çırmaq, yorğan yumaq, qeybət eləmək, zibil atmaq, adam yortmaq, təsbih fırlatmaq, təkər qaldırmaq, qız bişirmək, oğlan fitləmək və sairə ictimai-sosial, siyasi-mədəni, kütləvi-fərdi tədbirlər üçün yerlər ayrılmışdır. Axırncı çadır səhərciyini də söküb palatkalari Suriyadan qaçan ermənilərə bağışlamış, müvəqqəti olaraq Zəngilanda çinar meşəsinin yanında qurublar. Bütün bunlar Qaçqınkom məmurlarının, o cümlədən keçmiş deputatların varlanmasını zəruri edir.

Yadımdan çıxmamış, eşitdiyimə görə, Eldar Mahmudov Metro Tağının 3 milyon dollarını hələ də qaytarmayıbdır, xahiş edirik, qaytarsın, dünyada yaxşılıq qalır. Kişi 40 il yerin altında işləyib köstəbək kimi özünə gün-güzəran, qara gün xərcliyi yığmışdı, basıb alıblar, bunu Allah götürməz. Özü də AMEA Şamaxı Rəsədxanasından alınan məlumata görə, məhərrəmlik ayı yaxınlaşır, bu ayda nəzirlərin kosmosa çatmaq imkanları böyüyür. Bu arada sənətkarımızın Tağı Sadiq imzasıyla həmin pullara həsr elədiyi nəğməli-şeir əlimizə keçibdir, istəyirik efire verək: "Dünyada min dollar tapardın, Sən mənim ömrümü qopardın, Qaytar ver 40 illik pulumu, Sən onu özünə apardın. Gəl məni ucuz tutma sən, MTN-ə heç qayıtma sən, Qaytar 3 milyon dollar, Sən qaytar, qaytar pulları. (Nəqarət) Ver mənim pulumu, O sənə heç gerek deyil" və sairə. Hazırda ictimai problemləri poeziya ilə çözmək dünyada yeni trendə çevrilibdir, o gün Dubay şeyxi də Londona qaçmış 16-cı arvadına şeir yazmışdı, deyir, nə durmusan dağ başında qar kimi, məmələrin baş qaldırır nar kimi... Üzr istəyirəm, bu başqa temaya aid şeir idi, səhvən yazıya düşdü, uşaqları oxumağa qoymayın. Şeyx yazmışdı ki, bir zənənin xəyanətinə tuş gəldim, Allah hamını qadın şərindən qorusun, imkan varsa Anar müəllim məni təqaüd proqramına salsın.

Həqiqətən, çox yaxşı olardı şeyx Əl Məktumu çağırır AYB üzvlüyünə, "Ulduz" jurnalının redaksiya heyətinə daxil edək. Yoxsa 2500 yazıçı-şairimiz var, hamısı ancaq ağlaşma qurur, Anar müəllimdən babasil müalicəsi üçün stipendiya umur. Varlı əmir ora üzv olsa nə qədər şairi müalicəyə göndərər.

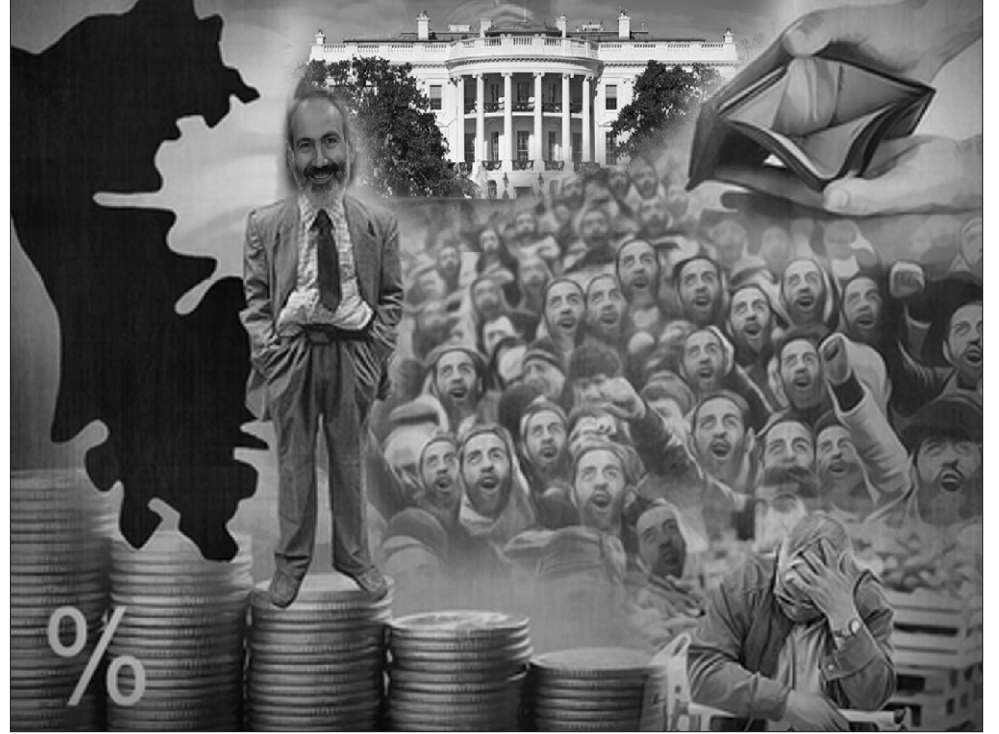
Sözgəlişi, hesab edirəm ki, həmin gəlin də Londona qaçdığı üçün haradasa qaçqın statusunda adamdır, biz onu Məcburi Köçkünlərin İnkişafı Fondundan maliyyələşdirsək, yerə-göyə xoş gedər. Yaradan səxavətliləri sevir. Bunun ata sözü də var: "Verdin adındır, yedin dandındır, qaldı yadındır". Yeyin-için, kef eləyin, dünya beş gündür, beşi də qara.

Ancaq məni düşündürən qəribə bir detallı, uzunmüddətli müşahidəmi bölüşmək istəyirəm. Nə məsələdirsə bu məmurların var-dövlətinin, mal-mülklərinin siyahısı işdən çıxarılandan sonra məlum olur. İşlədikləri müddətdə hamısı kasıb, yetim, quru maaşa baxan, yataqxanada qalan, "Zapı" sürən, nə bilim, ac-yalavac vəziyyətdədir. Vəzifə itirilən kimi bahalı maşınlar, villalar, milyardlar tapılır. Bəlkə də bu, bizim dövlətin nə qədər təmiz, korruptiyadan uzaq olmasının göstəricisidir. Var-dövlət ancaq özəl sektorda, vəzifəsiz insanlardadır. Bax, mənim vəzifəm yoxdur, deməli, haradasa İstanbulda villam olmalıdır. Tapan kimi bütün oxucularımı qonaq çağıracam. Şəxsi təyyarəmdə.

Onu da harada saxlamışam, heç bilmirəm...

İşğalçı Ermənistan "məxməri inqilab"dan sonra hələ də özünə gələ bilmir. İlk baxışda ölkədə legitim hakimiyyət bərqərar olsa da, bu hakimiyyət bir ildən çoxdur əhalinin əsas problemlərinin həlli ilə məşğul olmaq əvəzinə, ilk növbədə siyasi rəqibləri, əsasən də Qarabağ klanı ilə haqq-hesab çürütməklə məşğuldur.

Baş nazir Nikol Paşinyana qarşı hazırda iki cəbhə mövcuddur - Qarabağ cəbhəsi və Qarabağ klanının açdığı cəbhə. Bu da azmış kimi, deyəsən, "üçüncü cəbhə" də açılır. Bu da prezident Armen Sərkisyanla bağlıdır. Məsələ ondadır ki, Beynəlxalq Respublikaçılar Institu-

Ermənistan yeni xaos astanasında -

ABŞ Paşinyana əvəz axtarır

Son rəy sorğularına görə, işğalçı ölkənin prezidentinin nüfuzu baş naziri üstələyib; inqilab lideri Ermənistanın 2-ci şəxsinə çevrilir - səbəblər; Paşinyan tərəfdarlarının çoxluqda olduğu parlament yeni prezident də seçə bilər, ancaq bu, xilas yoludurmu?..

tunun (İRİ, ABŞ) ölkədə keçirdiyi son rəy sorğusuna görə, Nikol Paşinyanın reytingi ilk dəfə olaraq, Armen Sərkisyanın reytingindən geri qalıb. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, göstəricilər müvafiq surətdə 56 və 61%-dir.

*****

Bu, ən əvvəl o anlama gəlir ki, N.Paşinyan ölkədə konstitusiyaya görə, 1-ci şəxs olsa da, ölkənin rəhbəri sayılsa da, faktiki, indi 2-ci şəxs qismindədir. Razılaşmaq ki, Paşinyan və komandası üçün ciddi siqnaldir.

İkincisi, bu, onun göstəricisidir ki, erməni toplumu Nikol Paşinyanın işindən narazıdır, onun keçən bir il iki ayda gördüyü işləri kafi saymır, ondan hətta əlini üzə, dəstəyini kəsə bilər. Odur ki, etirazını hələ ki ona inamın azalması şəkildə büruzə verir.

Erməni toplum eyni zamanda siyasətdə və diplomatiyada qat-qat təcrübəli şəxs sayılan prezident Aram Sərkisyanı simpatiyasını artırmaqla, ona daha çox rəğbət ifadə etməklə, prezidenti ölkənin ən populyar şəxsi etməklə indiki baş nazirə aydın bir mesaj göstərir ki, öz reytinginə çox güvənmişin.

Bu mənada son rəy sorğusu (onun mötəberliyi şübhə doğurmur) işğalçı ölkədə onsuz da kövrək olan daxili ictimai-siyasi durumu ciddi şəkildə silkələyəcək, yeni tələtlərə və partlayışlara zəmin ola bilər. Demək, Paşinyanın qayğılarının, dərindən artdığını əminliklə söyləmək olar. "Xalq naziri"nin belə vəziyyətdən necə işə çıxacağı çox maraqlıdır...

*****

Prinsipcə, Nikol Paşinyan erməni prezidentin artmaqda olan nüfuzunu önəlmək üçün onun tərəfdarlarının üstünlük təşkil elədiyi parlament yeni prezident də seçə bilər. Ancaq bunu birincisi, hansı şəkildə əsaslandırmaq lazım gələcək. İkincisi, Sərkisyanı layiqli, lakin Paşinyanın kölgəsində qalacaq zəif bir əvəz edici tapmaq gerek olacaq. Belə bir şəxsi tapmaq işə asan deyil.

Üçüncüsü, hətta layiqli namizəd tapılsa belə, Armen Sərkisyanın cəmiyyətdəki populyarlığı zərər istəfaya göndərildəndən sonra haqsız "zərərçəkmiş" kimi artacaq. Çünki bu populyarlıq Nikol Paşinyan və komandasının səriştəsizliyinə ekvivalent olaraq artır. Yəni səbəb-nəticə bağlılığı. İş də

onudadır ki, baş nazir vəd etdiyi islahatlar məsələsində tezliklə əhəmiyyətli uğurlara imza atmasa, prezident kürsüsündə Sərkisyanın və ya digər birisinin oturmasından asılı olmayaraq, onun reytingi düşməkdə davam edəcək.

Başqa sözlə, Paşinyan Sərkisyanı nüfuz baxımından üstələmək, reytinginin yüksək səviyyədə qalmasını istəyirsə, öncəliklə daxili siyasətdə ciddi uğurlara imza atmalı, ac-yalavac əhaliyə verdiyi sözü tutub onun sosial-iqtisadi durumun yaxşılaşmasına nail olmalıdır. Bundan ötrü isə dəfələrlə deyildiyi kimi, velosipedi təzədən kəşf etməyə ehtiyac yoxdur. Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllində ciddi addımlar atıb, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri tezliklə qaydaya salmaq təklif olunurdu. Bu ismarıqlar həm ABŞ prezidenti Donald Trampın bu ilin fevralında Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda əksini tapmış, həm də onun milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton tərəfindən ötən ilin oktyabrında İrəvanda ona şəxsən çatdırılmışdı.

Buna da Paşinyanın siyasi iradəsi çatmır. Nəticədə inqilab dalğasında hakimiyyətə qərbçi kimi gələn Nikol özünü artıq qatı rusiyapərəst kimi aparmaq zorunda qalıb. Sözsüz ki, bu da nəinki erməni toplumunun, həmçinin Qərbin onunla bağlı gözləntilərinin fiasko olmasına gətirib. Amma indi hə-

min o Qərbin - ABŞ-ın Beynəlxalq Respublika Institutunun (İRİ) keçirdiyi rəy sorğusu Paşinyanı ölkədə ikinci şəxsə çevirib. Bu da demokratiya paytaxtlarının "iki stul" siyasəti aparmağa çalışan Paşinyana özünəməxsus mesajı sayıla bilər. Belə görünür ki, Qərb, ABŞ ciddi şəkildə Paşinyana alternativ axtarışına çıxıb.

*****

Xatırladaq ki, Ermənistan "məxməri inqilab"ın baş verməsində mühüm rol oynamış ABŞ Nikol Paşinyandan ilk növbədə Ermənistanı təcridən Rusiya orbitindən uzaqlaşdırmağı gözləyirdi. Bunun da yolu kimi ona Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllində ciddi addımlar atıb, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri tezliklə qaydaya salmaq təklif olunurdu. Bu ismarıqlar həm ABŞ prezidenti Donald Trampın bu ilin fevralında Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda əksini tapmış, həm də onun milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton tərəfindən ötən ilin oktyabrında İrəvanda ona şəxsən çatdırılmışdı.

Nəticə ortadadır...

□ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

Qazaxıstanın iki böyük şəhərində yeni seçilmiş prezident Qasım Jomart Tokayevə qarşı yeni etiraz nümayişlərinin keçirildiyi zaman onlarla vətəndaş saxlanılıb.

Paytaxt Nur-Sultan şəhərində iyulun 6-da keçirilmiş nümayiş zamanı etirazçılarla formada və mülki geyimdə olan polis işçiləri arasında qarşıdurma yaranıb. Onlarla şəxs yaxınlıqdakı avtobuslara aparılıb.

Təhlükəsizlik işçiləri olduğuna inanılan şəxslər Azad Avropa/AzadlıqRadiosunun müxbirləri və videoperatorların hadisələri izləməsinə mane olmaq məqsədilə onların qarşısını almaq üçün çətilərdən istifadə edib.

Media şirkətin video və yayım avadanlığına naməlum şəxslər tərəfindən xəsarət yetirilib. Saxlanılanlar arasında, sadəcə, küçədə olan şəxslər də olub.

Qadınlardan biri AzadlıqRadiosuna bildirdi ki, onun 15 yaşlı oğlu onların ikisi çay kənarı ilə gəzdiyi zaman polis tərəfindən saxlanılıb aparılıb.

Iyulun 6-sı günün sonunda Nur-Sultanda 70 nəfər, ölkənin maliyyə mərkəzi olan Almatıda isə təxminən eyni sayda şəxsin saxlandığı bildirilir.

Müstəqil Vlast.kz veb saytı Almatıda təxminən 100-ə yaxın insanın saxlandığı haqda məlumat verib.

Etiraz nümayişləri həmçinin Çimkent, Karaqanda və Oral şəhərində də keçirilib. Bu şəhərlərdə də saxlanılanların olduğu bildirilir.

Etiraz aksiyaları fəaliyyəti qadağan olunmuş Qazaxıstanın Demokratik Seçimi Partiyasının təşəbbüsü ilə keçirilib. Partiya 2009-cu ildən xaricdə yaşayan maqnat Muxtar Ablaşov tərəfindən dəstəklənir.

Qazaxıstanın hakim elitasının uzun zamandır opponenti olan Ablaşov illərdir ölkə rəsmiləri ilə qarşı-qarşıya gəlir.

Keçən il məhkəmə partiyasının ekstremist təşkilat olduğu haqda qərar çıxararaq, onun fəaliyyətini qadağan edib.

Muxtar Ablaşov Fransada yaşayır. Təşkilat 9 iyun prezident seçkisini boykota çağırmışdı və

Fransada yaşayan "əsrin bank oğrusu" Qazaxıstanı qarışdırır

Nazarbayevın siyasi varisi Tokayevə qarşı çıxan qalmaqalı maqnat Muxtar Ablaşovun təşkilatının fəaliyyəti yasaqlanıb, tərəfdarları isə saxlanılıb; **Aydın Mirzəzadə:** "Yeni iqtidarlar formalaşanda onlar sınaqlardan keçirlər"

onun nəticələrini qəbul etmir.

Bu həmin Muxtar Ablaşovdur ki, adı "əsrin bank oğurluğu"nda birinci cərgədə keçir. Qazaxıstanın ən böyük banklarından biri - "Bank Turan Alem"nin (BTA) sahibi olan bu şəxs öz əlaltıları ilə birlikdə cinayət əməllərinə girərək fərqli yollarla bankdan 6 milyard dollardan artıq vəsaiti böyük ustalıqla oğurlamağa müvəffəq

olmuşdu.

Daha da aydın olsun deyə, xatırlatmaq lazım gəlir ki, Muxtar Ablaşov BTA-nın sahibi olsa da, bankdan oğurlanan həmin 6 milyard dollar müxtəlif maliyyə qurumları, eləcə də ayrı-ayrı əmanətcilərə məxsus olub.

Lakin vəzifəsindən sui-istifadə edən M. Ablaşov çox böyük ustalıqla, oşor şirkətlər vasitəsilə

həmin vəsaiti ölkədən çıxarmaqla, xarici banklara yerləşdirə bilib, hələ üstəlik, həmin vəsaitləri öz adına rəsmiləşdirməyə də müvəffəq olub.

Onun bu fərqli əməlinə işə İngiltərə, Fransa, İtaliya, Rusiya, Ukrayna bankları, eləcə də, bir çox ölkələrin iş adamları və sadə vətəndaşlar zərər çəkiblər.

"Əvvəldən Nursultan Nazar-

bayevın istefa qərarına qarşı olmuşam". Bunu Qazaxıstan Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Kerim Məsimov deyib.

"Mən Nazarbayevın istefası barədə istefasından iki gün öncə öyrəndim. Hesab edirdim ki, bunun etmək lazım deyil, hələ bunun üçün vaxt yetişməyib.

Mən Nursultan Abişevinə məsləhət etdim ki, tələməsin. O isə mənə dedi ki, bir gün gec getməkdən bir gün tez getmək yaxşıdır", - deyərək bildirdi.

Artıq Qırğızistan, Monqolustan, Özbəkistandan sonra Qazaxıstan siyasi katalizmlər yaşayır. Orta Asiya ölkələrində hakimiyyətlərin bir-bir dəyişməsinə baxmayaraq, islahatlar ağır, astagəl gedir.

Avropa Birliyinin xarici siyasət məsələləri üzrə rəsmisi Federika Moggerini Türkmənistan və Qırğızistana səfərini başa vurduqdan sonra deyib ki, regionda islahatlar aparılması uzun və ağır prosesdir.

O qeyd edib ki, Avropa Birliyi daima Orta Asiya ölkələri liderləri ilə görüşlərdə siyasi islahatlar, mətbuat azadlığı və insan haqları ilə bağlı məsələ qaldırır, onları inandırmağa çalışır ki, insan haqlarının sahəsində vəziyyətin yaxşılaşması, onların ölkəyə xarici sərmayə cəlb etmək və beynəlxalq imiclərini qaldırmağa şansını artıracaq.

racaya.

Amma təkcə Qazaxıstan yox, Cənubi Qafqaz da qaynayır. Xüsusən son həftələr Gürcüstanda nümayişlər keçirilir.

Lakin regionda baş verən proseslərin Azərbaycanca transformasiya olunacağı ilə bağlı vaxtaşırı şərhələr, mülahizələrə rast gəlinir.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) deputatı Aydın Mirzəzadə isə bu cür proqnozları bölüşür. Deputatın "Yeni Müsavat"ə bildirdiyinə görə, hər ölkədə daxilində gedən proseslər ilkin səbəblərdən baş verir:

"Yeni iqtidarlar formalaşanda onlar sınaqlardan keçirlər. Qazaxıstan da bu dövrü yaşayır və orada hadisələrin stabilliyə doğru getməsinə arzulayıram. Azərbaycanda isə sabitliyin pozulması üçün zəmin və əsas yoxdur.

Çünki vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin olunması, qorunması, eləcə də sahibkarlığın inkişafı, əhalinin sosial rifahının yüksəlməsi üçün atılan addımlar insanların dövlətə inamını artırır.

Bu baxımdan Gürcüstan və ya Qazaxıstandakı siyasi katalizmlər Azərbaycanı keçməsi qeyri-mümkündür".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

S-400-lərin ilk partiyası Türkiyəyə göndərilmək üçün hazırdır

Vaşinqtonun ısrarlarına rəğmən Ankara Rusiyadan müasir HMM sistemlərini alır

S-400 hava hücumundan müdafiə sistemləri Türkiyəyə təyyarə ilə gətiriləcək. Bu barədə açıqlamanı Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan iyulun 8-də Bosnya-Hersoqovinaya səfər öncəsi verib. Prezident Ərdoğan deyib ki, hazırda S-400-lər göndərilməsi üçün hazırlanır.

S-400-lərin yerləşdiriləcəyi məkan və gətiriləcəyi tarix barədə suala isə Ərdoğan birmənalı cavab verməyib. **Sitat:** "Hazırda yüklənmə və göndərilmə hazırlıqları davam edir. Dəqiq tarix tələb etməsəniz daha yaxşı olar. Hərara yerləşdiriləcəyini isə Müdafiə Nazirliyi və Baş Qərargah planlaşdırır. Texnika təyyarə ilə gətiriləcək".

Qeyd edək ki, bir gün əvvəl Rusiya mediasında Türkiyənin Rusiyadan aldığı S-400 sistemlərinin ilk detallarının iyulun 7-də gecə saatlarında Rusiyadan Türkiyəyə göndərildiyini yazıb. O da bildirilir ki, S-400 detallarını Rusiyanın Kosmik Qüvvələri heyata keçirir. İddiaya görə, bazar günü axşam saatlarında zenit komplekslərinin detallarının qablaşdırıldığı yüklər hərbi nəqliyyat təyyarələrinə yüklənib və iki tərəfin razılaşması əsasında yola salınacağı tarixi gözləyib.

Rusiya prezidentinin sözcüsü Dmitri Peskov bu məlumatları təkzib və ya təsdiq etməsə də, anlaşmanın şərtlərinə plana görə

yerinə yerləşdirildiyini bildirib. Qeyd edək ki, Rusiya tərəfi daha əvvəl bildirib ki, S-400-lərin ilk partiyası iyul ayında Türkiyəyə təhvil verilecək, ancaq dəqiq tarix verilmir.

Xatırladaq ki, 2017-ci ildə Rusiya və Türkiyə arasında əldə olunmuş razılaşmaya əsasən Rusiya Türkiyəyə 2,5 milyard dollar dəyərində S-400 "Triumf" zenit-raket batareyaları satacaq. Türkiyə tərəfinə görə, bu sistemlər əsasən Ankara, İstanbul və bəzi məlumatlara əsasən "Akkuyu" atom elektrik stansiyasının havadan müdafiəsini təmin edəcək. Ancaq uzaq hədəfdə Türkiyə Rusiya ilə birlikdə və proqram təminatı Türkiyəyə məxsus olacaq (hazırda alınacaq S-400-lərin proqram yazılışı Rusiyaya məxsusdur - K.R.) zenit-raket kompleksləri istehsal edəcək, yaxud da özünün çox güman ki, S-400 bazasında yerli HMM sistemləri istehsal edəcək.

Ancaq Türkiyənin NATO müttəfiqi ABŞ hökuməti bu anlaşmaya qarşıdır və Ankaraya S-400-ləri almaması üçün təzyiq

edir. Vaşinqton S-400 zenit komplekslərini Türkiyənin ABŞ-dan almağa hazırladığı müasir F-35 qırıcıları üçün təhdid olaraq görür. Bu səbəbdən də Vaşinqton Türkiyəni F-35 və S-400 arasında seçim etməyə çağırır. Ankara isə geri çəkilmək istəmir. Vaşinqton isə S-400-lərə görə

Türkiyəyə F-35 satışını dayandırmaqla hədələyir. Hətta F-35-lərin bəzi hissələrinin Türkiyəyə verilməsi dayandırılıb. Ancaq Ankara həm də F-35-lərin istehsal konsorsiumunun üzvüdür, bu təyyarələrin bir sıra detalları Türkiyədə istehsal olunur. Prezident Ərdoğan bəyan edib ki, ABŞ F-35-ləri

Türkiyəyə verməmə, o zaman Ankara ABŞ-a qarşı məhkəmə iddiası qaldıra bilər. Hələlik, bu mübarizənin bir mərhələsi arxada qalmaqdadır, Türkiyə Rusiyadan S-400-ləri alır. İndi nəzərlər Vaşinqtona dikiləcək. Tramp administrasiyası buna hansı reaksiyanı verəcək?

S-400 Hava Hücumundan Müdafiə Sistemləri 2007-ci ildən Rusiya ordusunun istifadəsindədir. Orta və uzaq mənzilli hava hədəflərini məhv etmək üçün nəzərdə tutulan S-400 HMM sistemləri 250 kilometr qədər məsafədə aerodinamik hədəfləri vurmaq imkanına malikdir. Eyni zamanda 60 kilometr qədər məsafədə ballistik hədəfləri vura bilir. Müvafiq olaraq "Patriot" da bu 160 və 45 kilometrdir.

S-400 27 kilometr yüksəklikdə hava hədəflərini məhv etmək qabiliyyətindədir. Bu, ABŞ "Patriot"larından 3 kilometr çoxdur. S-400-ün maksimum hədəf vurma imkanı 400 kilometrdir.

S-400 5 dəqiqə ərzində quraşdırılaraq aktiv vəziyyətə gətirilir və 600 kilometr radiusda əraziyə nəzarətdə saxlaya bilir. "Patriot"da isə bu 30 dəqiqə və 150 kilometr radiusdur. Bundan başqa, S-400 eyni anda 160 hədəfi aşkarlamaq və 72 hədəfi isə nişan ala bilir. S-400 raketlərinin sürəti 4800 metr/saniyədir.

Qeyd edək ki, hazırda NATO-nun 3 ölkəsi - Yunanıstan, Bolqarıstan və Slovakiyada S-300 HMM sistemləri var, ancaq Türkiyə S-400 sistemi almış ilk ölkə olacaq. Bundan başqa, Çin, Hindistan, Səudiyyə Ərəbistanı və Bəhreyn də S-400 almaq üçün Rusiya ilə danışıqlar aparır. Hazırda Rusiya ordusu yeni S-500 HMM sistemlərinin inventarına qəbul etməyə hazırlaşır.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Artıq bir müddətdir ki, Rusiyada qadınlar tərəfindən qəribə bir çılğınlıq başlanıb. Belə ki, bu ölkədə qadınlar metrolarda ayaqyalın gəzir, qatarlara ayaqyalın minir, daha sonra bunu çəkərək sosial şəbəkələrdə paylaşırlar. Bir müddətdir ki, başlayan hərəkətə xeyli sayda qadın qoşulub.

Qeyd edək ki, hərəkət 33 yaşındaki Polina Smerç adlı blogger tərəfindən başladı. "Yalın ayaq" olaraq adlandırılan bu axı-

metropolitenin təhlükəsiz qaydalarında ayaqyalın gəzməklə bağlı qadağa yoxdur. Çünki Azərbaycanda kütləvi halda ayaqyalın gəzmək kimi bir vəziyyət mövcud deyil. Buna görə qaydalarda bu məsələ öz əksini tapmayıb. Amma qaydalarda yoxdur deyə, onu fürsət bilib, həyata keçirmək də doğru deyil".

Qeyd edək ki, ayaqyalın gəzmək artıq bir neçə ölkədə dəb halını alıb. Küçələrdə yatan evsiz insanlar istisna olunmaqla, ayaqqabıdan imtina edənləri "barefoot", yeni "ayaqyalın" ad-

Bakıda evə basqın olub, kişi öldürülüb, həyat yoldaşı yaralanıb

Bakıda naməlum şəxslər evə basqın ediblər.

"Report"un məlumatına görə, hadisə Suraxanı rayonu Yeni Günəşli qəsəbəsində baş verib.

İki nəfər naməlum şəxs 1979-cu il təvəllüdü Araz Sofiyev və həyat yoldaşı Rəna Sofiyevanın yaşadığı evə hücum edib.

Həmin şəxslər ev sahiblərinə bıçaqla xəsarət yetiriblər. Neticədə A. Sofiyev aldığı xəsarətlərdən dünyasını dəyişib.

Naməlum şəxslər evdən 5000 ABŞ dolları aparıblar.

Hazırda hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən şəxslərin tapılması istiqamətində axtarış-əməliyyat tədbirləri həyata keçirilir.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Heroin qəbul edib avtobusla qəza törədən sürücüyə cəza kəsildi

Ölümlə nəticələnən qəza törədən avtobus sürücüsü hakim qarşısına çıxarılıb. Onun işi çıxmadan əvvəl heroin qəbul

etdiyi məlum olub.

Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə ölümlə nəticələnən qəza törətməkdə ittiham edilən Pərviz Quliyev cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib.

Hakim Mahmud Ağalarovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında Pərviz Quliyev son sözlə çıxış edib. Quliyev əməlinə peşman olduğunu deyib. Məhkəmədən azyaşlı uşaqların olmasının, xəstəliyinin nəzərə alınaraq yüngül cəza verilməsini istəyib.

Məhkəmə müşavirədən sonra hökmü elan edib. Hökmə əsasən Pərviz Quliyev 6 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Məlumata görə, hadisə sentyabrın 15-də Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsi ərazisində baş verib. Bakı şəhər sakini Pərviz Quliyev idarə etdiyi "Daewoo" markalı 185 sayılı xətt avtobusu ilə yolu keçən Bakı şəhər sakini Miqdat Kuxmazovu vurub. Xəstəxanaya yerləşdirilən piyada sentyabrın 22-də orada ölüb.

Məhkəmənin hökmündə göstərilir ki, Pərviz Quliyev qəzanı törədən zaman narkotik vasitənin təsiri altında olub. O, işə çıxmadan əvvəl heroin qəbul edib. O, qaraciyər serrozundan əziyyət çəkdiyinə görə narkotik vasitədən istifadə etdiyini deyib.

Məhkəmə hökmü elan edərkən mərhumun oğlunun mülki iddiasını təmin etməyib. Belə ki, mərhumun oğlu 25 min manatlıq mülki iddia ilə məhkəməyə müraciət etmişdi. O, müraciətində göstərdi ki, atasının xəstəxana, dəfn və yaş mərasimləri üçün 25 min manat pul xərcləyib. İddiaçı pulunu ona ödənilməsinə istəyib. Məhkəmə mülki iddianı baxılmamış saxlayıb. Və zərərçəkmiş tərəfin mülki qaydada məhkəməyə müraciət etməsi tövsiyə edilib.

İlkin MURADOV,
Musavat.com

Rusiyadakı "Yalın ayaq" çılğınlığı Bakıda da olarsa..

Aysel Əlizadə: "Bunda təəccüblü və ya anlamsız sayılacaq nəşə görmürəm..."

nın təqibçilərinə gün boyu ayaqyalın gəzmək dəvəti göndərilir. Kişilər bu axına o qədər də reaksiya göstərməsə də, qadınlar bəzəkli ayaqqabılarını əllərində tutaraq ayaqyalın şəkildə gəzir, bunu sosial media vasitəsilə paylaşırlar. Amma aksiyanın hansı məqsəd daşdığı, nə mənə kəsb etdiyi məlum deyil.

Metro səlahiyyətliəri bu hərəkətin yaralanmalara səbəb olacağını əsas götürərək, səmşinlərə bu aksiyadan imtina etmələri ilə bağlı xəbərdarlıq edib. Bundan başqa, onlar ayaqyalın gəzmənin sağlamlıq problemlərinə səbəb olacağını vurğulayıb. Eləcə də hərəkəti başlandıqdan sonra P. Smerç soyuq havalarda bu aksiyanın 3 saatdan artıq olmamasının vacibliyini bildirib.

Bundan əvvəl ayaqyalın aksiyalar keçirilib. Belə ki, Avropada, eləcə də qonşu Türkiyədə sosial şəbəkələrdə "Without shoes" - "Ayaqqabısız bir gün" adlı aksiyalar olub. Bu aksiyalar əsasən xeyriyyə məqsədi daşıyıb. Məsələn, bir neçə il öncə belə bir aksiya keçiriləndə Türkiyədə yaşayan müğənni İradə İbrahimova da aksiyaya qoşulmuşdu. Aksiyada məşhurlar ayaqyalın foto çəkərək "Instagram"da paylaşırdılar. "Toms" markası hər bir paylaşmanın müqabilində bir kimsəsiz uşağı ayaqqabı ilə təmin edirdi.

Azərbaycanda da bir dəfə ayaqyalın aksiya keçirilməsinə cəhd olub. 2007-ci ildə "Dalğa" Gənclər Hərəkətinin üzvləri təhsildə köklü islahatlar tələbi ilə Sahil bağında ayaqyalın gəzmək istəmişdilər. Lakin polis onların bu cəhdinin qarşısını almışdı.

Maraqlıdır ki, əgər belə bir aksiya Bakı Metropolitenində də keçirilsəydi, fəal qadınlarımız da qoşularmı?

Yazar Aysel Əlizadə mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışdı: "Barefooting" adlı hərəkət var, "Ayaqyalın gəzmək" mənasını verir. Bütün dünyada bu hərəkət dəstəkləyənlər olur. Xüsusilə qadınlar arasında diqqətdən keçirilir, təbiiyyə çağırır, rahat və azad olmağın simvolu kimi

ayaqyalın gəzənlər zaman-zaman olur. Rusiyada bu hərəkət çoxdan başlayıb, amma təzəlikcə fleşmob kimi onu blogger Polina Smerç başladı. "Barefooting" in mənasında kosmik nəşə axtarmaq lazım deyil. Çox sadə, təbii çağırışdı. Ayaqyalın gəzməyin faydalı olduğunu bizə də nə-nə-babalarımız deyirdilər. Bizdə bölgələrdə ayaqyalın gəzənlər var. Elə deyil? Təəccüblü və ya anlamsız sayılacaq nəşə görmürəm. Ayaqyalın gəzənlər deyirlər ki, ayaqlar torpaqla, hava ilə təmasda olmalıdır, daim ayaqqabıda gəzmək zərərli. Baxın, dağa-bağa, dənizkənarına gədən kimi refleksiv olaraq ayaqqabımızı çıxarıb yalın gəzmək istəyirik. Ayağımızın torpağa toxunması xoşumuza gəlir, hətta müalicəvi olduğuna inanırıq. Buna görə də həmin hərəkət üzvləri yalınlığı ictimai yerlərdə təbliğ edirlər. Eyni zamanda qeyd etdiyim kimi, bu, insanın rahatlığına, azad, istədiyi kimi gəzməyə haqqı çatdığına işarədir. Düşünürəm ki, metrodada adam çox olur deyə bu çağırışa diqqət çəkmək üçün fleşmobçular mehız oranı seçib.

O ki qaldı mənə, onsuz da ayaqqabı ayağımı yoranda çıxarıb ayaqyalın gətdiyim günlər əzməyib. Biz toylanmızda da həmişə ayaqyalın oynayanlar görmüşük. Çünki adam çuşa gəlir, ürəkdən rəqs etmək istəyir, tufli mane olur, daxili azadlığı varsa, heç kimi vecinə almır və çıxarıb atılır musiqinin qucağına. Bir də ayaqqabı imkanlı olmağın, ayaqyalınlıq kasıblığın rəmzi, daha

doğrusu, göstəricisi sayılıb qədim dövrlərdə. "Barefooting" hərəkətinin üzvləri, görünür, həm də sosial mesaj vermək istəyirlər, maddi təbəqələşməyə diqqət çəkirlər".

Bəs Bakı Metropoliteni "Yalın ayaq" aksiyasını necə qarşılayar? Qurumun qaydalarında ayaqyalın gəzməklə bağlı qadağalar varmı?

Qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədov "Yeni Müsavat" a açıqlama verərək bildirdi ki, belə bir qadağa olmasa da, səmşinlərin stansiyalarda və qatarda ayaqyalın gəzməsi tövsiyə olunmur: "Ümumiyyətlə, hələ sovet məkanında metrodada ayaqyalın gəzmək olmazdı. Bu, insanın özünün sağlamlığı ilə bağlı məsələdir. Belə ki, bildiyiniz kimi, eskalator üzərində metal hissələr, xüsusən də pilləkənin giriş-çixış hissəsində dəmir uc-luqlar var, ayaqyalın halda onun üzərinə çıxmaq çox təhlükəlidir. Hətta bəzən biz diqqət etmədik, ayaqqabımızın ucu həmin hissədə sürtülür. Həmçinin qatara minib-düşən zaman ayaqyalın halda yıxılmaq ehtimalı böyükdür. Bu zaman səmşin tək-cə özüne deyil, həm də ətrafındakı insanlar üçün də təhlükə yaradır. Və yaxud qatardan düşüb-minmə zamanı digər səmşinlər bir-birinin ayağını tapdala-ya bilər. Bu zaman ayaqyalın olan şəxs xəsarət ala bilər. Bu baxımdan ilk öncə səmşinlərin öz sağlamlıqları üçün bu cür aksiya tövsiyə olunmur. Doğrudur,

Xatırladaq ki, Azərbaycanda məşhur rəssam Əli Şəmsi artıq uzun illərdir ki, mövsümdən asılı olmayaraq daim ayaqyalın gəzir.

Xalidə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Söyüş söymək - mənəviyyata ziyan, sağlamlığa faydalı...

Azad İsaçadə: "Fərqli cəmiyyətlərdə eyni davranış normal və yaxud patoloji qarşılanma bilər, bunu nəzərə almaq lazımdır"

Ukraynanın səhiyyə naziri Ulyana Suprun hesab edir ki, müəyyən hallarda söyüşdən istifadə etmək söyən adamın sağlamlığına müsbət təsir göstərə bilər. BBC xəbər verir ki, bu sözləri deputat Olha Bohomoletsin təklif etdiyi yeni qanun layihəsini şərh edərkən deyib. Həmin qanun layihəsinin məqsədi ictimai xadimlərin media vasitələrində söyüşdən istifadə etməyin qarşısını almaqdır. Təklif olunan qanun layihəsində televiziya vasitəsilə və ya ictimaiyyət qarşısında çıxışlar zamanı söyüş işlədilməsinə görə 1275 Ukrayna qrivni məbləğində (\$49) cərimə nəzərdə tutulur.

Lakin doktor Suprun hesab edir ki, ekstremal vəziyyətlərdə "söyüşdən istifadə etmək insanların bir-birinə yaxın olduğundan və onların arasında yaxşı emosional əlaqələrin qurulmasından xəbər verir".

O əlavə edib ki, insanlar ədəbsiz sözlərin işlədilməməsindən daha çox aqressiv hisslərə qapılmamaq barədə düşünməlidirlər. Səhiyyə nazirinin facebook səhifəsindəki postuna 21000-dən çox reaksiya bildirilib. Ən populyar şərhlərdən biri 2700-dən çox izləyici tərəfindən bəyənilib. Bir çox digər istifadəçilər isə söyüş söymək üçün müəyyən yerlərin ayrılmasını təklif ediblər.

Jurnalət Yevhen Muciri isə ofislərdə, restoranlarda və digər ictimai yerlərdə "söyüş otaqlarının qurulmasını" təklif edib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də bir neçə dəfə söyüş söyməyin sağlamlığa müsbət təsir göstərdiyi barədə iddialar olub. Halbuki dünyanın hər bir yerində insanlara söyüş söyməyin ictimai baxımdan yolverilməz olduğu aşılınıb.

Ötən il Britaniyanın Brayton Psixoloji Cəmiyyətinin həkimləri söyüş söyməyin adamı daha da güclü etdiyi barədə iddialar səsləndirmişdilər. Onların fikrincə, idmançılar yarış öncəsi əzələlərini söyüşlə "dolduranda" daha da güclü olurlar.

İngiltərənin Keele Universitetindən Riçard Stivens

da eyni fikirlə çıxış edib. O deyib ki, söyüş söymək sağlamlığa xeyirdir. Yəni söyüş söyməyin ruh sağlığına qatdığı müsbət təsir elmi cəhətdən təsdiqlənib.

R.Stivens onu da iddia edir ki, söyüş söymək təcavüzkar davranışları daha da artırır. Bu cür davranışlara insanı olduğundan daha güclü göstərir.

Ekspertlər həmçinin bildirir ki, söyüş söymək sayəsində şiddətə müraciət etmədən hirsli soyutmaq mümkündür. Əslində bayıra çıxmaq istəyənlərin şiddətə nisbətən daha zərərsiz bir kənala yönləndirir və neqativ hisslər sözlə çıxarılır.

Daha bir iddiaya görə, söyüş söymək həm də qan dövranını artırır, endofrin və serotoninin səviyyələrini yüksəldir, insanın sakitləşdirilməsi, duruma hakim olmasına yardım etməsi və özünü daha yaxşı hiss etməsinə səbəb olur.

Sidney Universitetində isə Monika Bednarek Amerikada hit olan bir çox filmin niyə bu qədər izləndiyini araşdırıb. Monika Bednareke görə bunun səbəbi, insanların həmin filmlərdə öz-öz-özünü daha artıq şey tapması idi. Həmin filmlərin hər bölümündə ortalamada 100 dəfə söyüş söyülür.

Lakin psixoloqlar bildirir ki, söyüş söymək bir xasiyyət olaraq əsla xarakterə yerləşməməlidir. Çünki bu halda şəxsin ətrafı hər zaman neqativ vəziyyətlə əhatələnir.

Mövzu ilə bağlı psixoloq Azad İsaçadə "Yeni Müsavat"a danışdı: "Ola bilər ki, söyüş söymənin insanı bu müsbət təsir göstərsin. Bəs söyülən tərəf? Axı həmin şəxs də stressə girir, mənfi enerji onun üzərinə tökülür. Üstəlik, söyüş söyəndə ətrafdakı digər insanlar da eşidir, onlara da neqativ enerji ötürülür. Onların bəs günahı nədir ki, neqativ enerji alır?"

Bir nümunə deyə bilərim. Tutaq ki, zəhərlənmə və yaxud digər halda qaytarmağımız lazım gəlir. Bunu məgər hər kəsin içində edirik? Gedib hamam otağında qaytarır və təmizləyirik. Təsvür edin, bunu hər kəsin yanında edir və başqalarını da çirkəndiririk. Təxminən ictimai yerdə söyüş söymək buna bənzəyir. Əgər daxili biz çirkənlənibse, onu kənar təmizləməliyik".

Psixoloq qeyd etdi ki, bununla bağlı dünyanın bəzi ölkələrində xüsusi məkanlar var:

"Məsələn, Yaponiyada belə bir məşq zalı var - nara-zı insan ora gedir və daxilindəki neqativ enerjini tökür. Hətta rəhbərlikdən olan şəxslərin, müdirlərin şəkli vurulur, sən onu da söy, qələmlə yaz, vura da bilərsən. Beləliklə, yazılan və yazılmayan davranış qaydaları var.

Əgər söyüş söymək xeyirlidirsə, deməli, nə vaxtsa polis əməkdaşını da söyə bilərik? Əlbəttə ki, xeyr, buna görə cinayət işi düşür. İnsan öz emosiyasını idarə etməyi bacarmalı və özünü layiqli aparmalıdır".

Psixoloq sovet dönmində söyüş anlayışına həssaslıqla yanaşıldığını da diqqətə çatdırıb:

"Məlum olduğu kimi, Rusiyada ana söyüşü adı qarşılıdır. Eləcə də bu vəziyyət sovet dövründə də var idi. Lakin sovet ordusunda bu məsələyə həssaslıqla yanaş

şırdılar. Çünki Qafqaz ölkələri və Orta Asiyadan gələn əsgərlər ana söyüşünü çox pis qarşılayırdı və bu, yolverilməz hesab olunurdu. Hətta olurdu ki, ana söyüşünə görə əsgərlə zabir arasında dava yaşanırdı. Buna görə zabirlərə əvvəlcədən xəbərdarlıq olunurdu ki, Qafqaz və Orta Asiya ölkələrindən gələn əsgərlərlə bu mövzuda həssas yanaşsınız, çünki qarşısındakı bu davranış adı qəbul etməyə bilər. Yəni kimlər üçünsə bir davranış adı qəbul edilirsə, başqası onu qeyri-adi qarşılaya bilər. Məsələn, bizdə məclisdə dəsmalla burun təmizləmək ayıb sayılır, Avropada isə əksinə. Beləliklə, fərqli cəmiyyətlərdə eyni davranış normal və yaxud patoloji qarşılanma bilər. Bunu nəzərə almaq lazımdır".

Qeyd edək ki, bəzi ölkələrdə ictimai yerdə söyüş söymək qanunla qadağandır. Məsələn, Qırğızıstanda 2017-ci ildə çıxarılmış qərara əsasən ictimai yerdə söyüş söymənin cərimələnilir. Cərimənin məbləği isə 15-45 dollar arasındadır. Cəriməni ödəməyən şəxs 8-10 gün müddətinə həbs olunur.

Eləcə də bir neçə il bundan əvvəl Rusiyada ictimai yerlərdə, o cümlədən kinoda, teatrda, ədəbiyyatda söyüş işlədilməsi qadağan edilib. Hətta yaradıcı insanlar bununla bağlı müxtəlif şəhərlərdə "söyüşlə vida mərasimləri" də keçiriblər. Həmin mərasimlərdə ilk öncə rus klassiklərinin əsərlərindəki söyüş işlədilmiş parçalar oxunub, sonda söyüşün xatirəsi 1 dəqiqəlik sükutla yad edilib. Beləliklə, Rusiyada mediada söyüşə görə və təndəşlər 3 min rubla qədər, vəzifəli şəxslər 20 min rubla qədər, hüquqi şəxslər isə 200 min rubla qədər cərimələnir.

□ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Elan

Ağdaş rayon Ərəb kənd sakini Həşimov Nemət Habil oğlu və Həşimova Tünzalə Fikrət qızına məxsus JN-82 sayılı dövlət aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Nar"ın 4G texnologiyalı baza stansiyalarının sayı 2000-i ötdü

Ölkənin ən geniş 4G texnologiyasını dəstəkləyən şəbəkəyə malik "Nar"ın 4G texnologiyalı baza stansiyalarının sayı 2000-i ötürüb. Mobil operatorun 2000-ci LTE baza stansiyası Samux rayonunda quraşdırılıb. Bununla da rayon sakinləri "Nar"ın 3G texnologiyalı şəbəkəsi ilə yanaşı, geniş 4G texnologiyasını dəstəkləyən şəbəkəsindən də yararlanmağa başlayırlar. Qeyd edək ki, "Nar"ın 4G texnologiyaya əsaslı şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 40%-ni, ölkə əhalisinin isə 70%-dən çoxunu əhatə edir. Ölkə boyu baza stansiyalarının sayını artıran mobil operator, 2019-cu il ərzində ümumilikdə 380-dən çox yeni LTE texnologiyasına əsaslanan baza stansiyası, 50-dən çox isə 3G texnologiyasına əsaslanan baza stansiyası quraşdırıb. Hazırda 3G texnologiyalı baza stansiyalarının sayı 2600-ü ötürüb. Mobil operatorun 4G şəbəkəsi ilə təmin edilən bölgələrinin sayı isə 50-dən çoxdur.

"Artıq həyatımızı internetə təhlükəsiz və sürətli bağlantı olmadan təsvür etmək çətindir. Ölkənin ən gənc mobil operatoru olaraq, abunəçilər tərəfindən sərfli təkliflərimiz, yüksək keyfiyyətli və sürətli LTE şəbəkəmizə görə seçilmək bizi sevindirir. Yüksəkkeyfiyyətli LTE şəbəkəmizin sürətlə genişlənməsi sayəsində bu il 4G istifadəçilərimizin sayı 700 minə çatdı. Bundan başqa, "Nar"-ın tarixində əlamətdar bir hadisəni - Samux rayonunda 2000-ci 4G baza stansiyasının quraşdırıldığını elan etmək bizə qürur verir. Uzunmüddətli inkişaf strategiyamızın bir hissəsi kimi LTE şəbəkəmizin paytaxta yanaşı, regionlarda da genişləndirməyə və abunəçilərimizi rəqəmsal dünyanın üstünlükləri ilə təmin etməyə davam edəcəyik", - deyərək "Nar"ın Baş icraçı direktoru Qunnar Panke bildirdi.

"Nar" 4G şəbəkəsini Bakı və Abşeron yarımadası ərazisi ilə yanaşı, regionlarda, şəhər və rayon mərkəzlərində də artırır. "Nar" Azərbaycanın ən ucaq kəndlərini belə mobil rabitə xidmətlərlə təmin etməkdədir. Qeyd edək ki, mobil operatorun 4G istifadəçilərinin 72%-i paytaxt Bakının, 28%-i isə regionların payına düşür.

"Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97,5%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7800-dən artıq baza stansiyası ilə 2,3 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Mobil operatorun şəbəkəsi haqqında ətraflı məlumatı nar.az ar.az saytıdan əldə edə bilərsiniz.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin apancı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. 2017-ci ildə keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub. Sınaqları test xidmətləri üzrə müstəqil beynəlxalq şirkət olan "P3 Communications" keçirib və sınaq metodologiyası əhatəli xidmətlər üzrə müştəri təcrübəsinə əsaslanıb.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 143 (7313) 9 iyul 2019

Bunları bilirsinizmi?

- * İnsan beynində 1 saniyədə 100 000 kimyəvi reaksiya baş verir.
- * Uşaqlar diz qapaqsız doğulur, qapaqlar 2-6 yaşda yaranır.
- * Həyatı boyu insanın hər barmağı 25 milyon dəfə əyilir.
- * Bir ildə 21 milyon 557 min 600 saniyə var.
- * İlk coğrafi atlas e.ə.150-ci ildə alim Ptolomey tərəfindən yaradılıb, 1477-ci ildə Boloniya şəhərində çap edilib.
- * Tüdorun hakimiyyəti dövründə İngiltərədə sıx bağlanmış korset və biləkdə çoxlu qolbaqlar bakirəlik əlaməti hesab olunurdu.
- * İnsan bədənindəki əsəb impulsları saniyədə 90 m sürətlə dəyişir.
- * Ağciyərin üzəri 100 kvadrat metrdir. Onun üst qatının sahəsi tennis kortunun sahəsinə bərabərdir.
- * Dünya əhalisinin qidasının 70%-dən çoxu 12 çeşiddə bitki və 5 növ heyvandan ibarətdir.
- * Stalinin 70 illiyinə bağışlanmış hədiyyələrin siyahısı elə uzundur ki, onu qəzetlər 1949-cu ilin dekabrından 1953-cü ilin martınadək dərc etməli olmuşdular.
- * İnsan beyni gündə dünyadakı bütün telefonlardan daha çox elektrik impuls edir.
- * Maksimal sayda krossvord Adrian Bell hazırlayıb. 1930-cu ilin yanvarından 1980-ci ilə qədər o, "Tayms" qəzetinə 4520 krossvord yollayıb.
- * İngiltərədə çap olunan ilk kitab şahmata həsr olunub.
- * Kitab oxuyarkən hər saniyədə 70 hüceyrə ölür.
- * İnsanın gün ərzində orta gücü 100 vatt, üreyinin gücü isə 10 vattdır.
- * Açıq gözlə asqırmaq qeyri-mümkündür.
- * İnsanın ağızında 40 000 bakteriya var.
- * İnsanların 70%-i çoxluğun fikrindən asılıdır. Yalnız 30% insan öz fikri ilə hərəkət edir.

礼现场 男方亲朋竟全是演员!

Bəy pulla özünə "dost-qohum" tutdu, həbs olundu

Çinin mərkəzində bir bəyin toya dəvət etdiyi 200 nəfərin ailəsi və dostları yerinə pul qarşılığında gələn insanların olduğu ortaya çıxıb və nəticədə bəy həbs olunub.

Şansi bölgəsindəki yerli mətbuatın yazdığına görə, hadisəni gəlinin ailəsi fərq edib. Liu ailəsi bəyin dəvətliləri ilə danışan zaman hər kəsin "sadəcə dostuq" deməsi və necə tanış olduqlarını danışmaması onları şübhəyə salıb. Mərasim başladıqda bəyin ailəsinin hələ də ortalıqda olmadığını görənlər Liu ailəsi bəyin yalan söylədiyini anlayıb.

Yerli Şansi televiziya kanalına açıqlama verən "qonaqlar" cənab Wang adlı bəyin onlardan 80 yuxarı qarşılığında onun ailəsi və dostları kimi davranmağı istədiyini danışdı. Dəvətlilərdən bəzisi universitet tələbəsi və taks sürücüsü olduğunu söyləyərkən digər bir qonaq WeChat adlı proqram üzərindən bəylə apardığı qiymət sövdələşməsinin yazışmalarını göstərib.

Bəylə gəlinin 3 ildir bir yerdə olduğu bildirilir. Lakin cütlüyün tamamilən fərqli dost qruplarına sahib olması hər şeyin yolunda olması təəssüratını yaradıb. Bundan başqa, bəyin niyə belə hərəkət etdiyi və hansı qanunları pozduğu məlum deyil. Bəzi xəbərlər gəlinin ailəsinin bəyin ailəsinin kasıb olduğu üçün toyla razı olmadıqlarını və bəyin ailəsinin utandırmamaq üçün onları toya dəvət etmədiklərini yazır. Lakin hadisə ilə bağlı polisə istintaqa başladığı söylenilir.

Ən hiddət doğuran miras hekayəsi

Bir neçə il öncə Avstraliyada ölənlər sosialist milyoner Valmai Roçenin üzə çıxan vəsiyyəti mərhumun uşaqlarını şoka salıb. "Əmlak imperatoru" olan mərhum qadının uşaqlarına yalnız 1,5 milyon dollar miras buraxdığı ortaya çıxıb. Mərhum vəsiyyətnaməsində yazılıb ki, onun övladları birləşərək nənələrini öldürmək istəyiblər. V.Roçen uşaqlarına buraxdığı mirasdan xeyli çox - 3,5 milyon dollarlıq var-dövlətini Katolik Yardım Birliyinə bağışladığını vəsiyyət edib.

81 yaşında ölənlərin qızları vəsiyyətə ciddi reaksiya veriblər. Varis qızlar Deborah, Fiona və Şauna iddia qaldıraraq bil-

diriblər ki, analarının ruhi sağlamlığı yerində olmayıb. Onlar bununla bütün varidatı sahib çıxmaq istəyirlər.

Diri balıq uddu, dünyasını dəyişdi

Filippin sakini balıq tutan zaman qəflətən diri balıq udub və ölüb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, filippinli Rocer Marselino 11 yaşlı oğlu ilə evindən bir qədər uzaqda balıq tutan zaman qəflətən balaca bir balığı udan kişidə nəfəs darlığı yaşamış. Oğlu ondan bir qədər uzaqda olduğu üçün baş verənləri görməyib.

Rocer sudan çıxaraq evelə qaçıb ki, arvadından kömək istəsin. Çünki balıq nəfəs borusunu tutduğu üçün kişi nəfəs ala bilmirmiş. Onlar balığı kişinin boğazından çıxara bilməyiblər, təcili yardım isə uzun müddətdən sonra hadisə yerinə çatıb. Həmin vaxta qədər Marselino artıq huşunu itiribmiş. Kişini xəstəxanaya çatdıranda

isə o, artıq dünyasını dəyişibmiş.

Marselinonun dediyinə görə, ərinin qəribə bir vərdişi varmış: o, tutduğu balığı ağzına qoyurdu ki, onu itirməsin. Təxmin edilir ki, kişi balığı təsadüfən udub. Çünki balıq onun ağızında enerjili şəkildə hərəkət etmiş ola bilərdi.

Uşaqlar istədi, ana 70 kilo arıqladı

Klar Alsop adlı qadın uşaqlarının xətrinə 70 kilo arıqlayıb. O, bununla həyatında yeni bir səhifə açıb. İngiltərənin Rotherham şəhərində yaşayan 31 yaşlı qadın 2011-ci ilin yanvar ayında dietaya başlayıb. Bir il ərzində isə 134 kilodan 70-ə enməyi bacarıb. Qadını belə bir addım atmağa vadar edən səbəb isə iki uşağı olub. Kların dediyinə görə, 40 yaşına çatanda bundan daha ağır olacağını düşünüb: "Dedim, bəs onda mən onlarla ortaq heç nə edə bilməyəcəm axı? İndi uşaqlarımı uzaqdan seyr etmək əvəzinə onlarla hər cür oyunlar oynayır, gəzintilərə gedirəm".

Bu qadının arıqlama hekayəsi dünyadakı ən "prinsipal və fədakar ana" dietası olaraq tarixə düşüb.

Xoşladığın yemək növü xarakterini göstərir

İnsanların xasiyyətini müxtəlif üsullarla öyrənmək olar. Onlardan biri də insanların yedikləri yeməkləri müqayisə etmək və zövqünə görə necə insan olduğunu müəyyən etməkdir. Araşdırmalar göstərib ki, eqoistlər turş yeməkləri xoşlayır. Özlərini qurban verməyə hazır olanlar, cəngavər və romantiklər şirniyyat yemədən yaşaya bilmirlər. Duzlu yeməyə meyllilik xəsislikdən xəbər verir. Bu insanlar əməksevərliyi və yaradıcı olmaları ilə də fərqlənirlər. İstiotlu yeməkləri xoşlayanlar isə sadə və səmimi olurlar. Qaynar temperamenti acı yeməkləri sevnənlər daim macərə axtarışındadırlar. Ən böyük çatışmazlıqları eqoizmdir. Bəzi xəstəliklərdən qurtulmaq üçün onlar yeməkdə duzdan az istifadə etməlidirlər. Yağlı yemək xoşlayanlar isə cəld və çevik olurlar. Həddindən artıq açığı olmaları bir çox hallarda həmsöhbətlərinin xətrinə dəyir.

Ət yeməyi xoşlayanlar həyatda uğur əldə etməyə çətinlik çəkmirlər. Onlar eyni zamanda ambisiyalı olurlar. Lakin tərəf müqabil kimi daimi olurlar və başladığı işi çox vaxt başa çatdırmırlar. Öz istəklərini həyata keçirmək məqsədilə bəzən istənilən situasiyadan sui-istifadə edə bilirlər. Ət yeməyi xoşlayanlar tənqidləri sakit qarşılaya bilmirlər. Onlar adətən mədəbəğirsəq xəstəliklərindən əziyyət çəkmirlər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 3.050